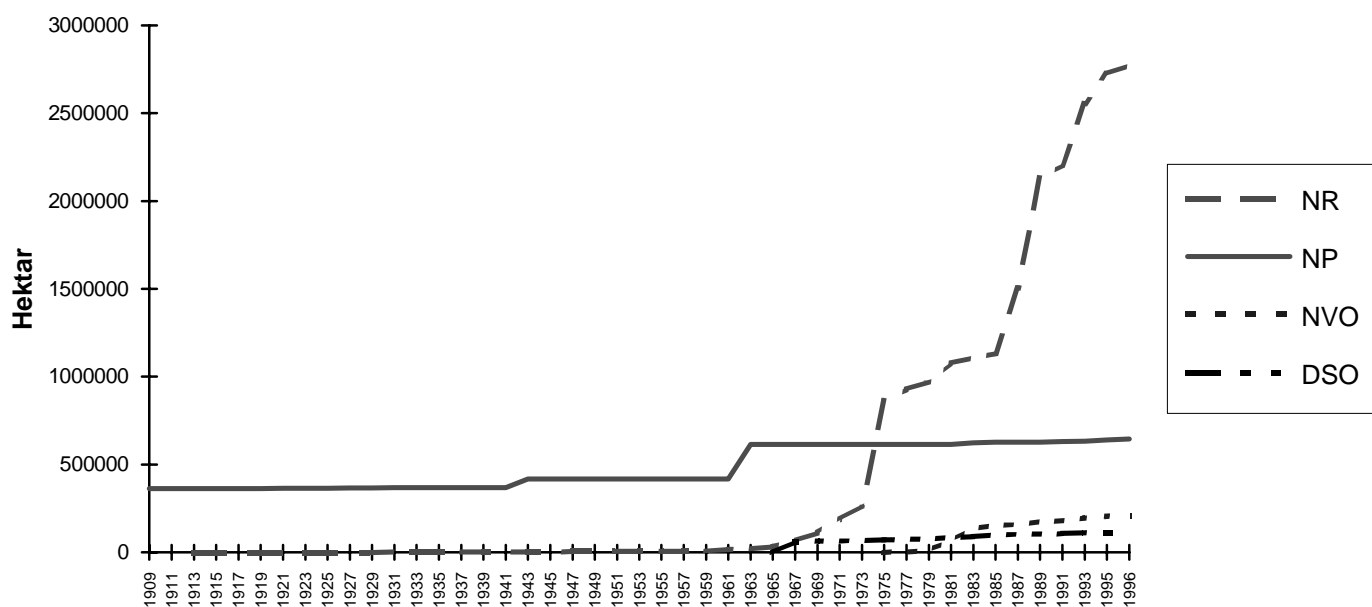

Skyddad natur 31 dec. 1996

Skyddad natur 1996

Protected nature 1996

Bakgrund

Föreliggande uppgifter om skyddad natur i Sverige är till stora delar hämtade ur Naturvårdsverkets (SNV) centrala datorbaserade Naturvårdsregister. Detta är femte gången Naturvårdsverket och SCB presenterar ett mer omfattande material som bygger på uttag och bearbetning av data från naturvårdsregistret. Syftet med det statistiska meddelandet "Skyddad natur" är att ge en sammanfattande bild av läget när det gäller skyddade områden i Sverige samt att redovisa vissa bearbetningar och analyser beträffande skyddsläget. Mer detaljerad information återfinns i Naturvårdsverkets publikation "Skyddad natur". Den kan beställas från:

Naturvårdsverket
Kundtjänsten
106 48 STOCKHOLM
Tfn 08-698 10 00

Till skillnad från Naturvårdsverkets rapport sker publiceringen i serien Sveriges officiella statistik årligen. Årets rapport har samma uppläggning som föregående års men har kompletterats med uppgifter om kommunala beslut, biotopskydd, marina reservat, skyddade älvar och sjöar samt områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv.

Nästa publicering av detta statistiska meddelande beräknas ske i mitten på 1998.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Statistikansvarig myndighet
Naturvårdsverket
106 48 STOCKHOLM

Förfrågningar: Marta Misterewicz, tfn 08-698 14 24

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Producent
SCB, Programmet för regional planering och
naturresurshushållning
115 81 STOCKHOLM
fax 08-783 50 24

Förfrågningar: Ingegerd Fängström, tfn 08-783 47 19

Innehåll

Sammanfattning, Tabell 1	3
Summary	5
Skyddsformer i naturresurslagen, naturvårdslagen och miljöskyddslagen	9
Läsanvisningar	10
Naturvårdsregistret — historik och uppläggning	11
Tabell 2 Nationalparker	12
Tabell 3 Naturreservat	13
Tabell 4 Naturvårdsområden	14
Tabell 5 Naturminnen	15
Tabell 6 Djurskyddsområden	16
Tabell 7 Huvudsakliga skyddsmotiv	17
Tabell 8 Naturtyper inom nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden	18
Tabell 9 Skyddad produktiv skogsmark inom naturreservat	21
Tabell 10 Storleksfördelning av skyddade områden	24
Tabell 11 De 10 största NR, NVO, DSO	25
Tabell 12 Skyddade våtmarker inom nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden	26
Tabell 13 Naturvårdsförvaltare	27
Tabell 14 Skötselplaner	28
Tabell 15 Djur- och växtarter fridlysta i hela riket	29
Tabell 16 Biotopskydd	30
Tabell 17 Marina reservat	31
Tabell 18 Kommunala beslut om naturreservat och naturvårdsområden	32
Tabell 19 Riksintressanta områden	33
Tabell 20 Skyddade älvar	34
Tabell 21 Skyddade sjöar	35
Tabell 22 Nationalstadspark	36
Tabell 23 Kostnader	38
Tabell 24 Internationell utblick	39
Bilaga. Skyddad natur per kommun	37, 40

Contents

Swedish summary	3
Summary in English, table 1	5
Protection forms according to the laws on natural protection	9
Reading guidelines	10
The Register on Natural Protection — history and structure	11
Table 2 National parks	12
Table 3 Nature reserves	13
Table 4 Nature management areas	14
Table 5 Natural monuments	15
Table 6 Wildlife sanctuaries	16
Table 7 Main reasons for protection	17
Table 8 Nature types in national parks, nature reserves, and nature management areas	18
Table 9 Protected productive forest land in nature reserves	21
Table 10 Size distribution of protected areas	24
Table 11 The 10 largest protected areas	25
Table 12 Protected wetlands	26
Table 13 Nature conservation managers	27
Table 14 Management plans	28
Table 15 Animal and plant species protected in the whole country	29
Table 16 Biotope protection	30
Table 17 Marine reserves	31
Table 18 Local government decisions on nature reserves and nature management areas	32
Table 19 Areas of national interest	33
Table 20 Protected rivers	34
Table 21 Protected lakes	35
Table 22 National City Park	36
Table 23 Costs for secured areas	38
Table 24 International outlook	39
Appendix. Protected nature by municipality	37, 40

Sammanfattning

Naturskyddet i Sverige är lagstadgat i flera olika lagar med Naturresurslagen (NRL) som ett sorts paraply över speciallagar som t.ex. Naturvårdslagen (NVL) och Miljöskyddslagen (ML). Totalt omfattar skyddsformerna enligt NVL ca 3,0 milj ha land vilket motsvarar ca 7 % av Sveriges landareal. Det är här viktigt att understryka följande.

Varje naturreservat har sina egna skräddarsydda föreskrifter. Detta innebär att t ex skogsmarken inom naturreservaten i många fall helt saknar skydd eller endast har begränsat skydd (se vidare tabell 9).

Ett djurskyddsområde innebär inget skydd för biotopen/naturtypen ifråga utan kan endast reglera tillträde, jakt och fiske. Det kan därför diskuteras om man

Tabell 1 Sammanställning av skyddade arealer enl. NVL, 1996-12-31

Områdestyp	Antal	Totalareal (ha)	Därav landareal (ha)
Nationalparker (NP)	25	642 295	584 693
Naturreservat (NR)	1 693	2 749 335	2 226 775
Naturvårdsområden (NVO)	120	206 456	133 366
Djurskyddsområden (DSO)	934	111 527	60 814
Biotoper	556	1 249	1 249
Summa 1996	3 328	3 710 862	3 006 897
Summa 1995	2 850	3 511 702	2 842 024
Summa 1991	2 389	3 195 032	2 594 218

skall räkna in arean av djurskyddsområdena i begreppet "skyddad natur".

Naturminnena utgörs oftast av objekt i naturen, t ex träd eller flyttblock, och ytan av denna skyddskategori är försumbar i sammanhanget och redovisas därför inte här.

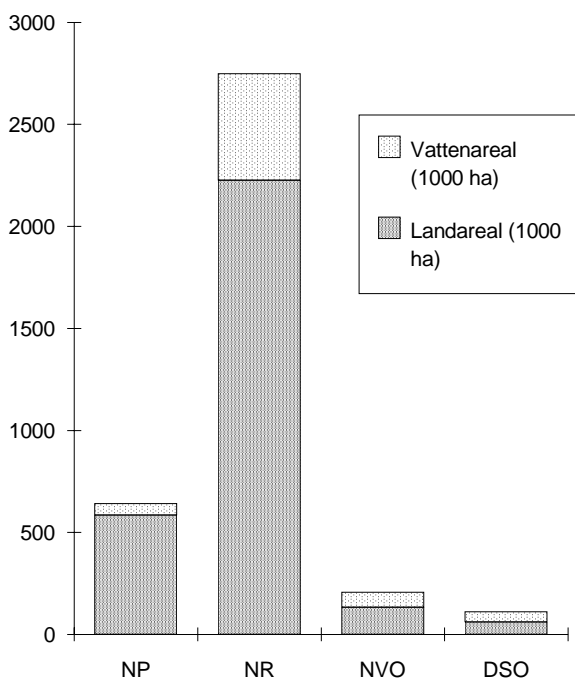

Diagram 1. Areal i olika skyddsformer
Chart 1. Area of different protected areas

Siffran 7 % av Sveriges landyta kan därför endast användas som ett mått på hur stor del av landytan som omfattas av ett förordnande med stöd av naturvårdslagen av något slag. Däremot säger inte denna siffra något om i vilken utsträckning de ingående naturtyperna har ett fullgott skydd.

Mer intressant från naturvårdssynpunkt är att se på hur stora arealer av produktiv skogsmark som omfattas av totalt skydd med stöd av naturvårdslagen (NVL). Många organismgrupper är knutna till sådana produktiva skogsmiljöer. Den produktiva skogsmarkens areal inom naturreservat som omfattas av totalt skydd är ca 550 000 ha (tab. 9). Till det kan läggas ca 36 451 ha inom nationalparkerna (skattad uppgift, se kommentar till tab. 9). Tillsammans utgör denna skyddade skogsmark ca 586 450 ha, vilket motsvarar 2,5 % av den totala arealen produktiv skogsmark i Sverige.

Till ovanstående kan läggas den produktiva skogsmark staten genom Naturvårdsverket har förvärvat för naturvårdsändamål (till naturvårdsfonden) men där ett förordnande ännu inte kommit till stånd. Sammantaget utgör ovan nämnda kategorier produktiv skogsmark (skyddad inom nationalparker och naturreservat, inköpt till naturvårdsfonden men inte lagenligt skyddad) tillsammans ca 836 500 ha, vilket motsvarar 3,5 % av Sveriges totala produktiva skogsmarksareal. Av dessa ligger uppskattningsvis 88 % ovanför den skogsodlingsgränsen. Endast ca 0,8 % av den produktiva skogsmarksarealen nedanför skogsodlingsgränsen är skyddad enligt ovanstående definition.

Barrskog är den naturtyp som dominerar inom nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden (ca 23 %). Även lövskog (11 %) och vegetationstäckt öp-

pen fastmark (23 %) är väl representerade. Ca 18 % utgörs av vatten.

De skyddade myrarna uppgår till ca 376 600 hektar. Detta kan jämföras med den totala myrarealen, som uppgår till 5,3 milj. ha enligt riksskogstaxeringen. Huvuddelen av de skyddade våtmarkerna ligger i de tre nordligaste länen.

Hittills har fyra marina reservat avsatts. Alla dessa är samtidigt NP, NR eller NVO.

En nationalstadspark har hittills inrättats.

Den skyddade arealen är mycket ojämnt fördelad i landet. Av den totala nationalparks- och naturreservatsarealen ligger drygt 2,6 milj ha eller ca 77 % i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län (85 % av landarealen). Inom dessa län ligger tyngdpunkten av skyddade områden helt och hållet i fjällen eller längs kanten av fjällkedjan.

För första gången har ett försök att fördela de skyddade arealerna per kommun gjorts. Denna statistik återfinns i en bilaga och är inte helt tillförlitlig, bl.a. beroende på att för skyddade områden som ligger i mer än en kommun har fördelningen per kommun delvis gjorts schablonmässigt.

Kostnaderna för förvaltningen av befintliga reservat och nationalparker uppgick 1995/96 (18 månader) till 100,2 milj. kr. För att säkra nya och befintliga områden har 266,9 milj. kr betalats ut. Därutöver av

Skogsstyrelsen betalats ut 26,1 milj. kr som ersättning för biotopskydd.

Skyddet av biotoper regleras i NVL 21§ och består av tre olika typer av skydd enligt Naturvårdsförordningen 19§. Enligt NVF §19b har 495 områden med 1 138 hektar avgränsats av skogsvårdsstyrelserna. Länsstyrelserna har avgränsat biotoper i 61 områden omfattande 111 hektar.

Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv regleras i NRL 2 kap. 6§. De omfattar totalt 145 809 km², dvs ca 30% av hela rikets areal.

I NRL 3 kap. 6§ framgår vilka älvar som skyddas mot vattenkraftutbyggnad. Det rör sig om de fyra nationalälvarna Torne-, Kalix-, Pite- och Vindelälven samt ytterligare 40 delavrinningsområden med en totalareal om 153 289 km². Dessutom är 10 älvräckor skyddade.

Antalet sjöar som skyddas mot utsläpp enligt Miljöskyddslagen uppgår till 10 fördelade på 8 områden. Arealerna kan inte bestämmas med exakthet.

De nordiska länderna har stora arealer skyddad natur per invånare jämfört med övriga Europa. Beräknas i stället andelen skyddad natur av totala arealen har många andra europeiska länder skyddat större delar av sina territorier, trots större befolkningstäthet.

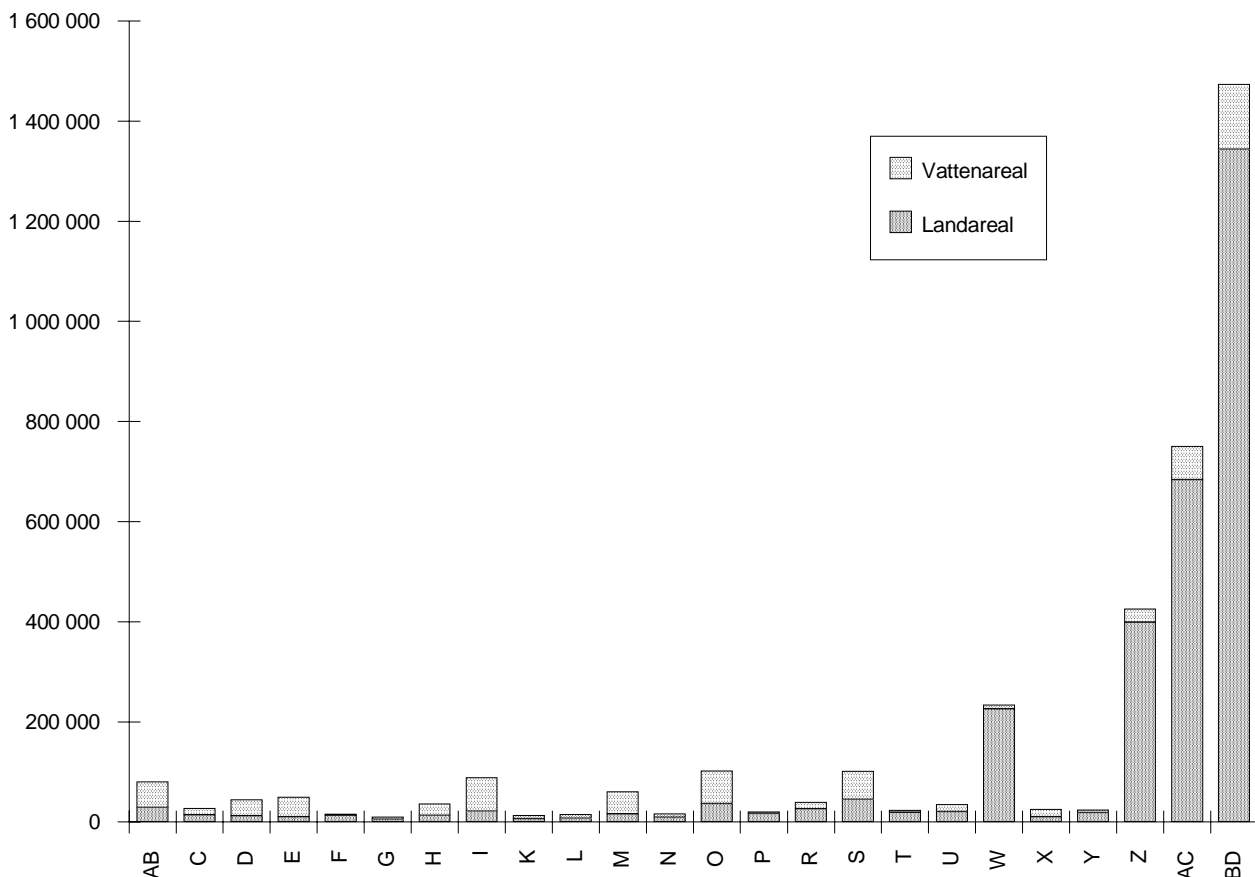

Diagram 2. Areal skyddad natur länsvis (NP, NR, NVO och DSO)

Chart 2 Protected area by county (all types of protection) by land and water area

Summary

The information contained in this report concerning protected nature in Sweden is taken from the Swedish Environmental Protection Agency's computerized nature conservation register. The purpose of the statistical report "Protected Nature" is to give an overall picture of the situation concerning protected areas in Sweden as well as to give an account of certain revisions and analyses that have been carried out concerning the general state of nature protection in Sweden. The SEPA publication "Protected Nature" gives more detailed information.

The main legislative stipulations that provide possibilities of natural protection in Sweden is the Act on the Management of Natural Resources (NRL) that forms a kind of umbrella. Its provisions are implemented in so-called special acts, of which the most important are the Nature Conservation Act (NVL) and the Environment Protection Act (ML).

The situation in Sweden as of Dec. 31, 1996 concerning statutory protection of nature regulated by NVL is summarized below.

Table 1 Summary of protected areas regulated by NVL in Sweden

	Quantity	Total Area (hectares)	Land surface (i.e. excluding water) hectares
National Parks (NP)	25	642,295	584,693
Nature Reserves (NR)	1,693	2,749,335	2,226,775
Nature Management Areas (NVO)	120	206,456	133,366
Wildlife Sanctuaries (DSO)	934	111,527	60,814
Biotopes	556	1,249	1,249
Total 1996	3,328	3,710,862	3,006,897
Total 1995	2,850	3,511,702	2,842,024
Total 1991	2,389	3,195,032	2,594,218

In all, the preceding forms of protection encompass 3.0 million hectares of land, which represents about 7% of Sweden's land surface. The following facts should be duly noted.

Each nature reserve has its own tailor-made regulations. This entails that forest tracts within the nature reserves in many cases completely lack protection or they may only have limited protection (for further information, see table 9).

Wildlife sanctuary status does not imply any protection for the accompanying biotope/nature type. Only such things as admittance, hunting and fishing are regulated. It is therefore open to discussion whether wildlife sanctuary areas should even be included in the concept of "protected nature".

Natural monuments usually consist of natural objects, such as trees or erratic blocks for example, and the surface areas of this protection category are negligible in the context and are thus not mentioned here.

The figure 7% of Sweden's land surface can therefore only be used as a measure of how much of the land surface receives some degree of legal protection under the auspices of the Nature Conservation Act. On the other hand, this figure gives no indication as to whether the included nature types have satisfactory protection.

Of more interest from a nature conservation perspective is the possibility of seeing how large the productive forest land areas are that are completely protected through the Nature Conservation Act. Many

groups of organisms are dependent on such productive forest habitat. The productive forest land areas within nature reserves that receive total protection comprise 550,000 hectares (table 9). Roughly another 36,451 hectares within national parks can be added to the total (based on an estimate, see comments to table 9). In all protected forest land covers 586,450 hectares. In comparison it can be noted that Sweden's total productive forest land area consists of approximately 23.4 million hectares (the Forest Statistical Yearbook, the National Forestry Board 1991) and of that protected productive forest within national parks and nature reserves makes up around 2.5 % of the total.

To the above can be added the productive forest land the government, through the Swedish Environmental Protection Agency, has acquired for nature conservation purposes (for nature conservation foundations) but which has not yet received official endorsement. This category includes about 250,000 hectares.

Altogether, the above categories of productive forest land (protected within national parks and nature reserves, land purchased for the nature conservation foundation without legal protection as well as crown forest reserves) make up 836,500 hectares, which corresponds to 3.5% of Sweden's total productive forest land area. Of these areas an estimated 88% are above the border to premountain forests. Only about 0.8% of the productive forest land area below the border to premountain forests is protected according to the above definition.

Coniferous forest is the predominant type (approx. 23%) of nature found in national parks, nature reserves and nature management areas. Even deciduous forest (11%), mixed forest (2%) mires (10%), heaths, meadows and shrubland (23%) and substratum-dominated land (10%) are well represented. Water surfaces make up about 18% of the total.

The total area of protected mires amounts to 376,600 hectares, compared to the total wetland area in Sweden of 5.3 million hectares. The main part of the protected mires and other wetlands are situated in the three northernmost counties of Norrbotten, Västerbotten and Jämtland.

Marine reserves are a new form of protection. So far four marine reserves have been put aside. All of them are also NP, NR, or NVO.

Another new concept is the national city park. Only one has been assigned so far (in the vicinity of Stockholm), while others are in the process of being created.

Areas with protected status are very unevenly distributed in the country. As regards national parks and nature reserves 2.6 million hectares or about 77% of the total area (85% of the land area) is to be found in the three northernmost counties. Within these counties the protected areas are concentrated solely in the mountains or along the edge of the mountain chain.

For the first time an attempt to distribute the protected areas by the 288 municipalities has been made. These data can be found in the appendix. Due to difficulties in distributing the area of national parks etc. which are located in more than one municipality, the data quality in the appendix is not perfect.

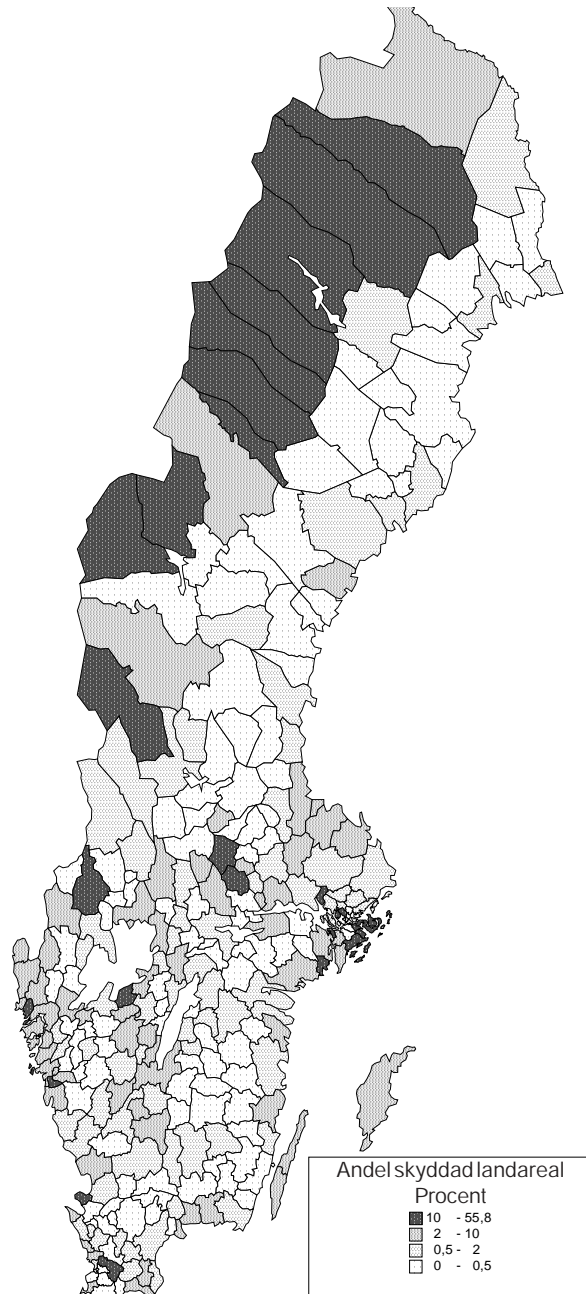
The costs for administration of present reserves and national parks amounted to 100.2 million SEK in fiscal year 1995/96 (18 months). To secure new and present areas, 266.9 million SEK was paid.

The protection of biotopes is regulated in the Nature Conservancy Act 21§ and consists of three types of protection according to the Nature Conservancy Statute (NVF) 19§. According to NVF 19b§ 495 areas comprising 11.38 km² of forest biotopes have been delimited by the County Forestry Boards. The County Government Boards have delimited agricultural biotopes (mostly calcium-rich marshes in fields) in 61 areas comprising 1.11 km².

Areas of national interest for nature conservancy and outdoor recreation are regulated in the Natural Resources Act (NRL) Ch. 2, 6§. These areas comprise 145 809 km², which is about 30% of the total area of Sweden.

In NRL Ch. 3, 6§, rivers protected from development of hydro power are mentioned. These comprise the four National Rivers Torne, Kalix, Pite, and Vindelälven and further 40 river basins with a total area of 153 289 km². Moreover, 10 river courses are protected.

The Nordic countries have large areas of protected nature per capita compared to other parts of Europe. If, on the other hand, the share of protected nature to total area is considered, many European countries have protected greater shares of their territories, in spite of greater population density.

Figur 3. Skyddad landareal kommunvis (alla skyddsformer), procent av totala landarealen i resp. kommun
Chart 3. Protected land area (all types of protection) by municipality, percent of total land area in each municipality

Translation of some important words that are used in the tables

alla kategorier	all categories
allmän ekologi	general ecology
antal	number of
areal	area
barrskog	coniferous forest
begränsat skydd	limited protection
biotop	biotope
blandskog	mixed forest
bokskog	beech forest
bolag	company
botanik	botany
djurart	animal species
djurskyddsområde	wildlife sanctuary
Domänverket (f.d., nuv. AssiDomän AB)	the National Forest Service (has been privatized as Assi-Domän AB)
därav landyta	land surface (excluding water)
enskilda	private
fastställd	determined
forskning	research
fridlyst	protected (by law)
friluftsliv	outdoor recreation
geovetenskap	geology
hela landet	the whole country
huvudsakliga skyddsmotiv	main reason for protection
hydrologi	hydrology
ideella	non-profit
inget skydd	no protection
jordbruksmark	agricultural land
kommun	municipality
kulturhistoriskt/kulturmiljö	cultural-historical/cultural environment
landskapsbild	scenery
limnisk ekologi	fresh water ecology
län	county
länsstyrelsen	County Government Board
länsvisa listor	countywide lists
lövskog	deciduous forest
marin ekologi	marine ecology
marinreservat	marine reserve
militära försvaret	military defence

miljöskyddslagen	Environmental Protection Act
myr	mire
namn	name
nationalpark	national park
nationalstadspark	national city park
naturminne	natural monuments
naturreservat	nature reserve
naturtyp	nature type
naturresurslagen (NRL)	Act on the Management of Natural Resources
naturvårdsförvaltare	nature conservation manager
naturvårdslagen (NVL)	Nature Conservation Act
naturvårdsområde	nature management area
Naturvårdsverket	the Swedish Environmental Protection Agency
nummer	number
ornitologi	ornithology
pedagogik	education
privat	private
riksintresse	national interest
sammanställning	list
sjö	lake
skoglig ekologi	forest ecology
Skogsstyrelsen	National Board of Forestry
Skogsvårdsstyrelsen	County Forestry Board
skyddad natur	protected area
skyddad produktiv skog	protected productive forest land
skyddsmotiv	reason for protection
skötselplan	management plan
staten	government(-owned)
stiftelse	foundation
substratdominerad mark	substratum-dominated land
totalt skydd	complete protection
totalyta	total area
utsläpp	discharge, emission
vatten	water
vattenkraftsutbyggnad	development of hydro power
vegetationstäckt öppen fastmark	heaths, meadows and shrubland
vetenskapliga institutioner	scientific institutions
zoologi	zoology
älv	river
övrigt	other

Skyddsformer i naturresurslagen, naturvårdslagen och miljöskyddslagen

I det följande ges en kort orientering om olika skyddsformer enligt naturresurslagen, naturvårdslagen och miljöskyddslagen samt bestämmelser angående fridlysning av djur och växter. Vidare definieras några andra centrala begrepp som tas upp i denna publikation. Den som vill ha fullständiga uppgifter om de lagar och förordningar som reglerar naturskyddet hänvisas till själva lag- respektive förordningstexterna.

Nationalpark (NP)

Ett större sammanhängande område av viss landskapstyp kan med stöd av 4 § naturvårdslagen avsättas som nationalpark. Området bör befinna sig i "naturligt tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick". En förutsättning är att staten äger marken. Beslut om att avsätta nationalpark fattas av riksdag och regering. Kriterier, riktlinjer och mål för bildandet av nya nationalparker framgår av Naturvårdsverkets Nationalparksplan.

Naturreservat (NR)

Område som behöver särskilt skyddas och vårdas på sin säregna eller värdefulla naturskull eller på området är av väsentlig betydelse för allmänhetens friluftsliv, kan genom beslut av länsstyrelse eller kommun (efter delegering) avsättas som naturreservat (med stöd av 7 § naturvårdslagen). Länsstyrelsen får inte avsätta ett område till naturreservat om syftet med förordnandet i allt väsentligt kan tillgodose genom att området i stället förklaras som naturvårdsområde. Skyddsformen bör därför i första hand användas för områden där det behövs relativt omfattande skyddsbestämmelser (föreskrifter) för att säkerställa naturvårdsintresset. Naturreservat kan omfatta såväl privat som samhällsägda mark. Motiven för reservatsbildning kan vara mångskiftande, allt från friluftsliv och rekreation till strikt vetenskapliga som till exempel skydd för flora och fauna eller orörda referensområden för miljöövervakning och forskning. Oftast är ändamålet med förordnandet en kombination av ovanstående motiv.

Naturvårdsområde (NVO)

Denna skyddsform (19 § naturvårdslagen) kan användas när särskilda åtgärder behövs för att skydda eller vårda naturmiljön. Beslut om naturvårdsområde kan fattas av länsstyrelse eller, efter delegering, av kommun. Inom ett naturvårdsområde får föreskrifterna inte vara så ingripande att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastighet.

Naturminne (NM)

Små områden, vanligtvis mindre än 1 ha, eller punktobjekt som till exempel träd, trädgrupper, flyttblock, jättegrytor kan av länsstyrelsen med stöd av 13 § naturvårdslagen skyddas som naturminne.

Sedan 1 augusti 1991 har kommunerna möjlighet att begära delegering även av rätten att bilda naturminnen.

Djurskyddsområde (DSO)

I syfte att trygga vissa områden för djurlivet kan länsstyrelsen med stöd av 14 § tredje stycket naturvårdslagen och 14 § första stycket naturvårdsförordningen inrätta djurskyddsområden. Föreskrifterna innebär att allmänheten, och i vissa fall även markägaren, inte får vistas inom området under viss tid av året. Föreskrifterna kan även inskränka rätten till jakt och fiske. De vanligaste motiven för djurskyddsområden är att skydda fåglars häckningsområden under häckningstid (fågelskyddsområde) eller sälars uppehållsplatser (sälkyddsområde).

Det bör understrykas att förordnande om djurskyddsområde endast kan reglera tillträde, jakt och fiske och därmed inte innebär något skydd för naturtypen i fråga. Sedan den 1 augusti 1991 finns även möjlighet för länsstyrelsen att på motsvarande sätt besluta om beträdnadsförbud till skydd för växtarter.

Fridlysning av djur och växter

Med stöd av 14 § första och andra styckena naturvårdslagen och 15 § naturvårdsförordningen kan Naturvårdsverket besluta om fridlysning av djur- och växtarter i hela landet. Länsstyrelserna kan på motsvarande sätt meddela fridlysningsbestämmelser för djur- och växtarter i länen.

Biotopskydd

Med stöd av 21 § naturvårdslagen och 19 § naturvårdsförordningen kan biotoper skyddas. Det finns tre olika typer av skydd enligt 19 § NVF.

Marina reservat

Ett nytt skyddsobjekt är marina reservat. Syftet med dessa är att skydda marint värdefulla miljöer, ekosystem, arter och processer. Dessa är redan skyddade som NP, NR eller NVO.

Riksintressanta områden

I NRL 2 kap 6 § finns regler om områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv. En del av dessa riksobjekt kan vara skyddade med stöd av NVL, men de flesta saknar sådant stöd.

Skyddade älvar, nationalstadspark

Skyddsregler enl. NRL, se tabelltexten.

Naturvårdsförvaltning

I 1 § naturvårdsförordningen definieras detta begrepp så som den vård och förvaltning som behövs för att tillgodose det ändamål som avses med förordnandet

Läsanvisningar

I följande avsnitt ges en del allmänna förklaringar och kommentarer till det material som presenteras i Skyddad natur. Kommentarer ges även i direkt anslutning till flertalet av tabellerna.

Skyddad natur redovisar sammanställningar över skyddsläget beträffande nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, naturminnen, djurskyddsområden samt fridlysta växter och djur. Vidare ges en översikt över skyddsmotiv, skydd av olika naturtyper, skyddad produktiv skogsmark, olika kategorier naturvårdsförvaltare och läget beträffande fastställda skötselplaner.

Vissa kommentarer, koder och förkortningar

Objektnummer

En för NVR (Naturvårdsregistret, se nedan) unik identifikation av objektet. Objektnumret består av tre delar: läns-, kategori- och löpnummer. Länskoderna, de två första siffrorna, anger i vilket län objektet finns. Länsbokstäverna anges inom parantes.

00	Hela riket
01	Stockholms län (AB)
03	Uppsala län (C)
04	Södermanlands län (D)
05	Östergötlands län (E)
06	Jönköpings län (F)
07	Kronobergs län (G)
08	Kalmar län (H)
09	Gotlands län (I)
10	Blekinge län (K)
11	Kristianstads län (L)
12	Malmöhus län (M)
13	Hallands län (N)
14	Göteborgs och Bohus län (O)
15	Älvsborgs län (P)
16	Skaraborgs län (R)
17	Värmlands län (S)
18	Örebro län (T)
19	Västmanlands län (U)
20	Kopparbergs län (W)
21	Gävleborgs län (X)
22	Västernorrlands län (Y)
23	Jämtlands län (Z)
24	Västerbottens län (AC)
25	Norrbottnens län (BD)

De två siffrorna närmast anger kategori. De kategorier som redovisas i Skyddad natur har följande koder.

01	Nationalpark
02	Naturreservat
04	Naturminne

05	Fridlyst växtart i hela riket
06	Fridlyst växtart i del av riket
07	Fridlyst djurart i hela riket
08	Fridlyst djurart i del av riket
09	Djurskyddsområde
11	Naturvårdsområde

De tre sista siffrorna är ett löpnummer inom respektive kategori. Löpnumreringen görs kronologiskt efter lagakraftdatum.

Ett exempel ur NVR:

03 09 022

Löpnummer, d v s djurskyddsområde nummer 22 i Uppsala län räknat i kronologisk ordning efter lagakraftdatum = Stenholmen
Kategori = djurskyddsområde
Länskod = Uppsala län

Om ett skyddat objekt ligger i t ex två län redovisas besluten separat för respektive län, d v s objektet redovisas med två olika objektnummer. Detta gäller dock inte nationalparkerna.

Namn

Namnredovisningen följer den som finns angiven i beslutet. Observera att t ex flera naturreservat kan ha samma namn. Varje objekt har dock ett eget objektnummer.

Naturminnena saknar oftast egennamn och anges därför i de länsvisa listorna som ”en tall”, ”ett flyttblock” o s v.

Skyddsform

Naturreservatsbegreppet fanns inte före 1965. Då var den samlade benämningen naturminne eller naturminnesmärke. I samband med den nya naturvårdslagens tillkomst år 1965 har dessa äldre objekt, om de haft en areal av minst ett hektar, förts till skyddsformen naturreservat. I annat fall har de förts till naturminnena.

Skyddsmotiv

De huvudsakliga skyddsvärden som ligger till grund för förordnandet, skyddsmotiven, anges enligt följande kod:

B	= vetenskapligt botaniskt
Z	= vetenskapligt zoologiskt (exklusive ornitologi)
O	= vetenskapligt ornitologiskt
E	= vetenskapligt allmänekologiskt

- S = vetenskapligt skogligt, värden som är knutna till skogsekosystemet t ex skoglig kontinuitet eller orördhet
- G = geovetenskapligt
- H = vetenskapligt hydrologiskt
- Li = vetenskapligt limnologiskt
- M = vetenskapligt marint
- K = vetenskapligt kulturhistoriskt/kulturmiljö
- P = pedagogiskt, endast för objekt som är direkt avsedda att utnyttjas för undervisningsändamål
- F = forskningsområde/referensområde, endast för objekt som är direkt avsedda att nyttjas för forskning eller miljöövervakning
- L = landskapsbild
- R = rekreation, friluftsliv

Skyddsmotiv för nationalparkerna anges i tabell 2. I tabell 7 ges en sammanställning över fördelningen av skyddsmotiv. Observera att varje objekt kan ha ett eller flera skyddsmotiv och att skyddsmotiven anges utan prioriteringsordning. Endast de skyddsmotiv som uttryckligen finns angivna i besluten har registrerats i NVR.

Areal

Arealen anges alltid i hektar och utgår i normalfallet från de uppgifter som finns redovisade i besluten. Den totala arealen inkluderar även vatten. Avrundning har skett till närmaste ental. Arealer mindre än 0,5 ha redovisas som 0 ha. Streck (-) innebär värdet noll.

Om ett skyddat objekt ligger i flera län redovisas arealen fördelad länsvis.

Naturtyper

Definitioner av de olika redovisade naturtyperna ges i kommentarerna till tabell 8.

Naturvårdsregistret – historik och uppläggning

Enligt 35 § naturvårdsförordningen skall länsstyrelsen föra ett register över beslut i naturvårdsärenden och andra förhållanden på naturvårdens område (naturvårdsregister). Vidare skall Naturvårdsverket föra ett sammanfattande riksregister. Med stöd av denna paragraf har Naturvårdsverket år 1980 meddelat närmare anvisningar i form av en kungörelse för hur detta skall ske (Statens naturvårdsverks författningssamling SNFS 1980:1, NV:4).

I takt med att Naturvårdsverket erhöll uppgifter, strukturerade på det sätt som föreskrivs i ovan nämnda kungörelse, påbörjades ett arbete att bygga upp ett datorbaserat, centralt naturvårdsregister. Detta register benämns i föreliggande publikation NVR. NVR bygger alltså helt och hållet, med undantag av data om nationalparkerna samt djur- och växtarter fridlysta i

landet, på de uppgifter som har erhållits, och fortlöpande erhålls, från länsstyrelserna. Varje län har således ett eget register över skyddade områden m fl förhållanden på naturvårdens område. I regel är dessa register ännu inte datorbaserade utan av arkivkaraktär.

Under större delen av 1980-talet har uppbyggnaden av NVR fortsatt och under denna period har en del justeringar gjorts beträffande struktur m m. Vissa förändringar i lagstiftning m m har kunnat mötas med justeringar av NVR. Andra nyheter på lagstiftningssområdet, t ex den nya ädellövskogslagen som år 1984 ersatte bokskogslagen, har medfört omfattande förändringskrav på NVR. Ädellövskogslagen innebär givetvis att intresset knyts till att registrera naturtypen ädellövskog, så som den är definierad i lagen, i stället för bokskog. Hittills har dock saknats resurser till en genomgång av samtliga nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden i syfte att registrera ädellövskog i stället för bokskog (se vidare kommentar till tabell 8).

Den som är särskilt intresserad av NVR:s struktur kan kontakta Naturvårdsverket för närmare information.

Ett viktigt inslag i förändringsarbetet utgörs av de gemensamma insatser SNV och länsstyrelserna gör avseende uppbyggnad av geografiska informationssystem, s k GIS, inom bl a projektet SAMBA.

I detta koncept ingår en ny version av NVR i samma dator- och systemmiljö som kommer att rymma information från naturinventeringar, naturvårdsprogram etc. I systemet kommer traditionell text-information från t ex NVR att integreras med de aktuella områdenas geografiska gränser.

Ajourföring av NVR sker på Naturvårdsverket på basis av de uppgifter som verket fortlöpande erhåller från länsstyrelserna. Ett beslut registreras inte i NVR förrän det vunnit laga kraft (det datum beslutet börjar gälla). Detta medför att inkomna beslut får ligga på bevakning till dess att överklagandetiden har gått ut eller att eventuella överklaganden har avgjorts. Det innebär i sin tur en viss fördröjning mellan tidpunkten för länsstyrelsens beslut och det att uppgifterna registreras i NVR. Sedan år 1988 har även kommunerna, efter delegering från länsstyrelsen, möjlighet att bilda naturreservat och naturvårdsområden. Sedan den 1 augusti 1991 omfattar den möjligheten även naturminnen. I den utsträckning kommunerna fattar beslut med stöd av naturvårdslagen som innehåller uppgifter som skall registreras i NVR är det respektive kommun som skall tillhandahålla uppgifterna.

Det bör påpekas att vid sidan av det datorbaserade NVR har Naturvårdsverket ett traditionellt arkivregister med handlingar rörande naturvårdsobjekt. Detta arkivregister följer NVR:s indelning beträffande objektnummer.

Tabell 2 NATIONALPARKER 1996-12-31*Table 2 National parks*

Namn	Län	Kommun	Areal (ha) totalt	Areal (ha) land	Skydds- motiv
Ängsö	AB	Norrtälje	188	73	BOKLR
Tyresta	AB	Haninge, Tyresö	1 970	1 880	BZOSXGKR
Store mosse	F	Gnosjö, Vaggeryd, Värnamo	7 850	7 491	BOESGL
Blå Jungfrun	H	Oskarshamn	191	66	GL
Norra Kvill	H	Vimmerby	111	109	BZOS
Gotska Sandön	I	Gotland	4 500	3 638	ZGL
Stenshuvud	L	Simrishamn	302	242	BZOSGKLR
Dalby Söderskog	M	Lund	37	37	BSK
Tresticklan	P	Dals-Ed	2 909	2 722	GLS
Djurö	R	Mariestad	2 400	315	BZOSGKFLR
Tiveden	R, T	Karlsborg, Laxå	1 353	1 216	BSGFL
Garphyttan	T	Örebro	111	111	K
Töfsingdalen	W	Älvdalen	1 615	1 613	ZSGL
Hamra	X	Ljusdal	29	28	BS
Skuleskogen	Y	Kramfors, Örnsköldsvik	2 950	2 650	BSGL
Sånfjället	Z	Härjedalen	10 440	10 400	ZSGL
Björnlandet	AC	Åsele	1 130	1 095	SK
Abisko	BD	Kiruna	7 700	6 877	BEGFLR
Muddus	BD	Jokkmokk, Gällivare	49 340	47 880	BZOSGLR
Padjelanta	BD	Jokkmokk	198 400	167 100	BZOGKLR
Pieljekaise	BD	Arjeplog	15 340	13 998	SL
Sarek	BD	Jokkmokk	197 000	193 100	BZOGLR
Stora Sjöfallet	BD	Jokkmokk, Gällivare	127 800	118 700	BZOSGLR
Vadvetjåkka	BD	Kiruna	2 630	2 582	BGL
Haparanda skärgård	BD	Haparanda	6 000	770	BOGKR
Summa 1996			642 295	584 693	
Summa 1995			639 387	581 971	
Summa 1991			631 332	579 238	

Kommentarer till tabell 2

- Ca 95 % av den totala nationalparksarealen ligger inom fjällområdet i Norrbottens län (Abisko, Stora Sjöfallet, Sarek, Pieljekaise, Vadvetjåkka, Padjelanta) eller fjällnära i samma län (Muddus). Således råder en stor naturgeografisk obalans när det gäller de befintliga nationalparkerna.
- År 1989 presenterade Naturvårdsverket en Nationalparksplan för Sverige. Denna utgör verkets förslag till nytt nationalparkssystem. Tjugo områden föreslås som nya nationalparker. Planen innebär även att ett antal befintliga nationalparker föreslås upphävas. Sammantaget kommer Nationalparksplanen, när den är genomförd, att föra med sig en jämnare representation av de olika landskapstyper som finns i Sverige och därmed också en bättre geografisk balans. Om alla förslag realiserats, kommer den totala arealen inom nationalparker att mer än trefaldigas.
- Av den totala nationalparksarealen utgör ca 9 % vatten (se vidare tabell 8 och kommentarer till denna).
- De flesta nationalparkerna bildades redan före Naturvårdsverkets tillkomst år 1967. De första (9 stycken) avsattes redan år 1909. Sedan 1967 har Store Mosse, Tiveden, Skuleskogen, Stenshuvud, Björnlandet, Djurö, Tyresta, Haparanda skärgård och Tresticklan tillkommit.
- Av den sammanlagda skyddade landarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och djurskyddsområden) utgör nationalparkernas landareal 19,5 %.
- Skyddsmotiven förklaras på sid 8-9.
- En ny nationalpark, Tresticklan i Älvsborgs län, bildades 1996-05-07.

Tabell 3 NATURRESERVAT i länen 1996-12-31*Table 3 Nature reserves by county*

Län	Antal	Totalareal (ha)	Därav land- areal (ha)	Andel landareal av totalarealen (%)
AB	149	64 627	20 453	32
C	56	22 361	13 750	61
D	58	33 427	9 738	29
E	65	39 202	9 063	23
F	44	4 667	4 245	91
G	53	9 565	5 301	55
H	87	24 926	7 733	31
I	53	69 996	5 307	8
K	58	10 652	5 095	48
L	40	5 916	5 703	96
M	102	54 826	10 423	19
N	101	10 615	7 793	73
O	113	38 630	18 715	48
P	62	9 358	7 944	85
R	86	12 537	10 418	83
S	49	88 974	34 784	39
T	67	6 926	4 748	69
U	72	25 760	12 064	47
W	105	206 724	201 104	97
X	52	15 118	7 011	46
Y	65	13 709	9 870	72
Z	33	413 311	387 639	94
AC	61	747 252	681 169	91
BD	62	820 258	746 705	91
Summa 1996	1 693	2 749 335	2 226 775	81
Summa 1995	1 563	2 561 704	2 071 597	81
Summa 1991	1 381	2 277 956	1 848 455	81

Kommentarer till tabell 3

1. Ca 82 % av landarealen i naturreservat ligger i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Inom dessa län ligger merparten av reservaten i fjällområdet eller det fjällnära området (ovanför den s k skogsodlingsgränsen).
2. Även Kopparbergs län har en stor andel av den totala landarealen naturreservat, ca 9 %. Till ytan dominerar fyra reservat i Dalafjällen, Drevfjällen, Fulufjället, Städjan-Nipfjället och Långfjället.
3. Ovanstående innebär att vissa naturgeografiska regioner och dessas naturtyper är klart underrepresenterade bland den skyddade arealen (se även kommentar 1 till tab. 2). Det gäller främst naturgeografiska regioner i den mellanboreala och den sydligt boreala zonen samt regioner i resten av Svealand och Götaland.
4. Av den totala reservatsarealen i landet utgör ca 19 % vatten (se vidare tab. 8 och kommentarer till denna).
5. Av den sammanlagda skyddade landarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och djurskyddsområden) utgör reservatlandarealen 74 %.
6. Sedan 1967, året då Naturvårdsverket och länsstyrelsernas naturvårdsenheter (i dag miljövårdsenheter) bildades, har antalet naturreservat ökat från 360 till 1 693. Under samma tid har den totala landarealen ökat från ca 25 000 ha till 2 227 000 ha.
7. Under de senaste åren (1980–1996) har tyngdpunkten i reservatsbildandet, både areellt och ekonomiskt, legat på skyddet av kvarvarande urskogar.
8. Under 1995/96 har 130 nya naturreservat med en totalareal på 187 600 hektar bildats. Den största ökningen har skett i Norrbottens län (där ett nytt naturreservat, Udtja, omfattar 150 000 ha) och i Kopparbergs län (32 naturreservat om 12 800 hektar).
9. Sedan 1988 har 48 naturreservat bildats genom kommunala beslut. Se vidare tabell 16.

Tabell 4 NATURVÅRDSOMRÅDEN i länen 1996-12-31*Table 4 Nature management areas by county*

Län	Antal	Totalareal (ha)	Därav land- areal (ha)	Andel landareal av totalarealen (%)
AB	12	11 981	5 978	50
C	0	0	0	-
D	4	2 636	2 037	77
E	2	311	311	100
F	3	2 381	1 726	72
G	3	232	177	76
H	10	4 343	4 343	100
I	7	10 506	10 249	98
K	2	965	817	85
L	3	330	330	100
M	4	5 235	5 046	96
N	5	5 290	1 560	29
O	18	57 444	16 554	29
P	5	7 227	5 768	80
R	11	20 008	11 593	58
S	1	11 400	10 000	88
T	1	14 800	13 500	91
U	1	8 700	8 100	93
W	4	25 278	23 137	92
X	12	7 105	3 234	46
Y	3	6 841	5 963	87
Z	1	270	265	98
AC	6	690	210	30
BD	2	683	668	98
Summa 1996	120	206 456	133 366	65
Summa 1995	114	198 553	127 142	64
Summa 1991	96	176 725	109 615	62

Kommentarer till tabell 4

1. Skyddsformen naturvårdsområde, som infördes i naturvårdslagen 1974, utgör endast en mindre andel, 4,4%, av den sammanlagda skyddade landarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och djurskyddsområden).
2. Den största totalarealen med naturvårdsområden återfinns i Göteborgs och Bohus län. Här återfinns många marina områden (Gullmarn och områden med grunda mjukbottenar) bland naturvårdsområdena. I Örebro, Västmanlands och Kopparbergs län dominerar det stora naturvårdsområdet Malingsbo-Kloten som sammantaget har en totalareal på ca 48 500 ha.
3. Av den totala arealen naturvårdsområden utgör ca 36 % vatten (se vidare tab. 8 och kommentarer till denna).
4. Lagstiftningen ger denna skyddsform en stor begränsning (föreskrifterna får inte vara så ingripande att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastighet). Någon kraftigare ökning av takten att tillskapa nya naturvårdsområden är därför inte att vänta. Skyddsformen är lämplig och skall användas i stället för reservatsbildning i de fall det inte är nödvändigt att avsevärt försvåra markanvändningen för att uppnå syftet med förordnandet. Exempel kan vara ytterskärgrårdar, marina miljöer och skogsområden för friluftslivet.
5. Under 1995/96 har 6 nya naturvårdsområden bildats. Av dessa ligger två i Gävleborgs län och ett i vardera Stockholms, Jönköpings, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län.
6. Sju naturvårdsområden har bildats genom kommunala beslut under 1990-1996. De ligger i Nacka, Växjö, Södertälje och Ljusdal. Se vidare tabell 16.

Tabell 5 NATURMINNEN i länen 1996-12-31*Table 5 Natural monuments by county*

Län	Antal
AB	142
C	30
D	24
E	99
F	65
G	86
H	214
I	27
K	76
L	27
M	25
N	38
O	50
P	69
R	99
S	25
T	64
U	43
W	150
X	8
Y	17
Z	23
AC	12
BD	20
Summa 1996	1 433
Summa 1995	1 431
Summa 1991	1 429

Kommentarer till tabell 5

1. Eftersom naturminnen i huvudsak utgörs av punktobjekt är det inte meningsfullt att redovisa totalareal eller landareal för denna skyddsform. Naturminnenas andel av den sammanlagda skyddade landarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, naturminnen och djurskyddsområden) är försumbar.
2. Merparten av naturminnena är avsatta genom äldre beslut och med stöd av tidigare naturvårdslagstiftning. De flesta utgörs av mer eller mindre märkliga, oftast äldre träd. Andra objekt är flyttblock och jättegrytor. Även mindre områden (vanligtvis mindre än 1 ha) som t ex växtplatser för ovanliga växter eller små holmar förekommer bland naturminnena.
3. Någon betydande ökning av antalet naturminnen är inte att vänta. Under 1995/96 har 4 naturminnen tillkommit och 2 upphävts.
4. Två naturminnen har bildats genom kommunala beslut under 1995/96. De ligger i Rättvik och Sundsvall.

Tabell 6 DJURSKYDDSOMRÅDEN i länen 1996-12-31*Table 6 Wildlife sanctuaries by county*

Län	Antal	Totalareal (ha)	Därav landareal (ha)	Andel landareal av totalarealen (%)
AB	29	1 651	505	31
C	30	4 896	333	7
D	162	8 217	852	10
E	69	9 831	804	8
F	22	467	118	25
G	6	114	33	29
H	119	6 180	901	15
I	12	1 502	439	29
K	70	1 548	577	37
L	58	8 560	1 154	13
M	3	622	614	99
N	23	568	202	36
O	79	6 020	1 190	20
P	46	754	227	30
R	36	4 439	3 898	88
S	38	678	147	22
T	2	232	110	47
U	10	529	453	86
W	6	154	99	64
X	24	2 600	53	2
Y	17	303	228	75
Z	13	1 756	1 115	63
AC	2	1 425	1 275	89
BD	58	48 485	45 487	94
S:a 96	934	111 527	60 814	55
S:a 95	930	111 592	60 848	55
S:a 91	890	109 019	56 910	52

Kommentarer till tabell 6

1. Knappt hälften av den sammantagna totalarealen av djurskyddsområdena utgörs av vatten.
2. Ca 75 % av den sammanlagda landarealen av djurskyddsområdena ligger i Norrbottens län. Det arealmässigt helt dominerande objektet är fågelskyddsområdet Tjälmejaure (44 000 ha).
3. De allra flesta djurskyddsområden är avsatta till skydd för fågellivet (95% av antalet områden; 86% av totalarealen). I övriga fall är områdena avsatta till skydd för sälar eller för en kombination av fågel- och sälskydd.
4. Föreskrifter om tillträdesförbud kan även meddelas inom ramen för ett förordnande om nationalpark, naturreservat, naturvårdsområde eller naturminne. De områden som berörs av tillträdesförbud på detta sätt redovisas inte i tab. 6.
5. Av den sammanlagda skyddade landarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och djurskyddsområden) utgör landarealen av djurskyddsområdena ca 2 %.
6. Under 1995/96 har 5 nya djurskyddsområden med en totalareal på 22 hektar (landareal: 1,3 ha) bildats. Dessa ligger i Jönköpings och Värmlands län. Samtidigt har 1 djurskyddsområde i Kristianstads län med en totalareal på 87 ha (35 ha land) upphävts.

Tabell 7 HUVUDSAKLIGA SKYDDSMOTIV 1996-12-31*Table 7 Main reasons for protection*

Motiv	Beteckning	Antal objekt (NP, NR, NVO)
Botanik	B	903
Zoologi (exkl ornitologi)	Z	296
Ornitologi	O	394
Ekologi (allmän, övrig terrester)	E	329
Skoglig ekologi	S	431
Limnisk ekologi	Li	47
Marin ekologi	M	27
Geovetenskap	G	564
Hydrologi	H	62
Kulturhistoriskt/ -miljö	K	385
Pedagogik	P	49
Forskningsområde (referensområde)	F	27
Landskapsbild	L	527
Friluftsliv	R	906
Naturgeografi	Ng	2

Kommentarer till tabell 7

(Se även läsanvisningarna under "skyddsmotiv" sid 8 ff.)

1. Varje objekt har oftast flera olika skyddsmotiv. Summan av kolumnen "Antal objekt" överstiger således vida summan av antalet nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden. Redovisningen ger dock en god bild av hur ofta olika skyddsmotiv är angivna i besluten.
2. Endast de skyddsmotiv som uttryckligen finns angivna i respektive förordnandebeslut, vanligtvis under rubriken "syftet/ändamålet med nationalparken/naturreservatet/naturvårdsområdet", har registrerats i NVR.
3. De skyddsmotiv som oftast finns angivna i besluten är i frekvensordning friluftsliv, botanik, ekologi, geovetenskap och landskapsbild.
4. Förhållandevis få områden har skyddats uttryckligen utifrån motiven limnisk ekologi, marin ekologi, hydrologi, referensområde och pedagogik. Självfallet tillgodoses de tre sistnämnda motiven i viss utsträckning i de skyddade områdena utan att dessa motiv uttryckligen är angivna i besluten. Däremot är genuint marina och limniska objekt ovanliga bland hittills skyddade områden.
5. I drygt 50% av de skyddade områdena är friluftsliv angivet som ändamålet, eller ett av ändamålen, med förordnandet.

Tabell 8 NATURTYPER INOM NATIONALPARKER, NATURRESERVAT OCH NATURVÅRDSOMRÅDEN 1996-12-31

Fördelning av naturtyper inom skyddade områden (NP, NR, NVO). Anges i totalareal (ha) samt i procent av den skyddade arealen. Länsvis.

Table 8 Nature types in national parks, nature reserves, and nature management areas by county

Län	Bokskog		Lövskog		Blandskog		Barrskog		Myr		Jordbruksmark (åker, kultur- betesmark)		Vegetations- täckt öppen fastmark		Substrat- dominerad mark		Vatten		Övrigt	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
AB	-	-	2 342	3	2 670	3	9 007	11	833	1	2 591	3	4 851	6	5 693	7	50 383	64	397	1
C	2 0	0	623	3	2 415	11	5 682	25	2 615	12	1 276	6	574	3	405	2	8 611	39	159	1
D	-	-	756	2	886	2	5 246	15	221	1	1 637	5	525	1	2 231	6	24 289	67	273	1
E	-	-	875	2	749	2	4 457	11	223	1	859	2	1 339	3	831	2	30 139	76	41	0
F	84	1	499	3	537	4	3 422	23	8 138	55	434	3	281	2	25	0	1 437	10	42	0
G	200	2	279	3	363	4	2 209	23	1 965	20	253	3	130	1	11	0	4 319	44	69	1
H	54	0	980	3	307	1	2 906	10	544	2	658	2	1 271	4	1 118	4	17 321	59	4 414	15
I	-	-	53	0	16	0	7 175	8	656	1	837	1	7 198	8	3 153	4	65 802	76	1 912	2
K	767	7	2 004	17	214	2	972	8	63	1	260	2	1 416	12	39	0	5 705	49	178	2
L	741	11	475	7	212	3	1 560	24	71	1	1 658	25	1 266	19	217	3	273	4	77	1
M	76	0	3 416	6	519	1	2 508	4	315	1	3 586	6	4 102	7	465	1	44 598	74	513	1
N	373	2	842	5	646	4	2 026	13	644	4	536	3	3 376	21	903	6	6 547	41	12	0
O	41	0	3 872	4	1 265	1	7 828	8	1 494	2	3 950	4	4 906	5	11 753	12	60 804	63	162	0
P	11	0	476	2	499	3	10 005	51	4 652	24	205	1	266	1	198	1	3 059	16	83	0
R	5	0	1 556	4	1 598	5	9 555	27	2 142	6	4 372	13	1 424	4	358	1	12 618	36	1 317	4
S	-	-	773	1	1 270	1	37 526	37	2 505	2	338	0	234	0	2 137	2	55 589	55	2	0
T	-	-	452	2	178	1	14 870	64	3 335	14	41	0	651	3	11	0	3 615	16	37	0
U	-	-	1 373	4	1 807	5	10 698	31	2 075	6	3 150	9	905	3	141	0	14 296	41	16	0
W	-	-	13 377	6	1 440	1	93 465	40	28 851	12	808	0	76 830	33	10 992	5	7 763	3	91	0
X	-	-	655	3	3 208	14	3 515	16	2 012	9	196	1	212	1	419	2	11 977	54	55	0
Y	-	-	91	0	1 992	8	9 703	41	2 000	9	1 318	6	82	0	3 271	14	5 008	21	34	0
Z	-	-	28 611	7	109	0	121 943	29	37 523	9	115	0	59 193	14	150 811	36	25 717	6	1	0
AC	-	-	207 685	28	7 158	1	94 407	13	88 946	12	982	0	211 185	28	72 107	10	66 598	9	6	0
BD	-	-	135 052	9	31 063	2	380 994	27	184 780	13	0	0	462 056	32	104 049	7	126 770	9	386	0
96:	2 352	0	407 113	11	61 120	2	841 679	23	376 603	10	30 057	1	844 274	23	371 335	10	653 239	18	10 276	0
95:	2 237	0	420 205	12	60 087	2	744 234	22	311 808	9	29 026	1	833 888	25	370 036	11	618 863	18	9 190	0
91:	1 676	0	388 314	13	58 358	2	647 742	21	271 677	9	26 688	1	773 250	25	365 371	12	548 732	18	4 195	0

Anm.: Naturtyperna i Tivedens nationalpark har inte kunnat fördelas på län, utan har i sin helhet förts på Örebro (T) län.

Kommentarer till tabell 8

1. Följande definitioner gäller för de redovisade naturtyperna.

För gränsdragningen mellan skog och myr gäller att inom begreppet skog inryms produktiv skogsmark (även hyggen) samt impediment bevuxna med träd (skogsklädda myrar, hållmarker). Med myr avses öppen myr samt myr med marträäd.

Bokskog

Avser bokskog så som den definierades i Lagen om bevarande av bokskog (SFS 1974:434).

Lövskog

Avser all lövskog utom bokskog. Som lövskog anges även lövskog med ett inslag av barrträd som högst uppgår till ca 30 % av virkesförrådet. Här ingår även trädbevuxta hagmarker, t ex ekhagar, med en kronslutenhet \approx 30 %. Alla lövängar registreras under vegetationstäckt öppen fastmark.

Blandskog

Avser barr/lövblandad skog där inslaget av lövtäd utgör ca 30 – 70 % av virkesförrådet.

Barrskog

Avser barrskog samt barrskog med ett inslag av lövträd som uppgår till högst 30 % av virkesförrådet.

Myr

Avser våtmarker av typen mosse, kärr, blandmyrar m m. Våta och fuktiga ängstyper registreras under vegetationstäckt öppen fastmark.

Jordbruksmark

Avser åkermark, d v s mark som använts för öppen växtodling (t ex spannmål) eller som vall, samt kultiverad betesmark. Med sådan avses betesmark som normalt blir förbättrad genom markbearbetning och andra kulturåtgärder (insådd etc). Naturlig betesmark ingår i naturtypen vegetationstäckt öppen fastmark.

Vegetationstäckt öppen fastmark

Avser öppna hedtyper där risväxter ingår, t ex lavhed, ljunghed och gräshed samt öppna ängstyper med dominerande inslag av gräs och örter t ex torräng, våtäng, högörtäng, löväng och hagmarker med kronslutenhet - 30 %.

Substratdominerad mark

Avser impedimentartad mark som nästan helt saknar högre vegetation t ex hållmark, blockmark, rasmark, strandklapper och sandstrand. Alvarmark redovisas dock under "Övrigt".

Övrigt

Avser de naturtyper som inte ingår i de som definierats ovan.

2. Föreliggande indelning i NVR av naturtyper har vissa uppenbara brister. De största är följande.

- Ädellövskog, enligt ädellövskogslagens definition, redovisas inte separat.
- Indelningen tar ingen hänsyn till om naturtypen i fråga är hävdberoende eller ej. Detta är en stor brist särskilt när det gäller de naturligt gräsbärande markerna. Observera t ex att inom kategorin "vegetationstäckt öppen fastmark" rymms både naturliga, ej hävdberoende gräsmarker i fjällen och hävdberoende gräsmarker i Götaland och Svealand.
- Redovisningen ger inte heller som en följd av ovanstående någon uppgift om hur stora arealer av de naturligt gräsbärande arealerna inom skyddade objekt som i dag hävdas genom bete eller slätter. Se dock även punkt 6.
- Indelningen är mycket grov, t ex när det gäller myrar. En finare indelning av bl a denna naturtyp hade varit önskvärd.

Trots ovanstående brister ger redovisningen grov bild av fördelningen av olika naturtyper inom de skyddade områdena.

3. Redovisningen ger ingen uppfattning om hur stor andel av respektive naturtyp som har ett fullgott skydd, eller vård, inom den skyddade arealen. Inom nationalparkerna måste de ingående naturtyperna sägas ha ett totalt skydd. Här föreligger heller i regel inte problemet med att upprätthålla en erforderlig hävd.

I naturreservaten däremot har varje reservat sina egna "skräddarsydda" föreskrifter. Detta innebär i praktiken att t ex skogsmarken inom reservaten i många fall helt saknar skydd eller endast har begränsat skydd (se vidare tabell 9 och kommentarer till denna).

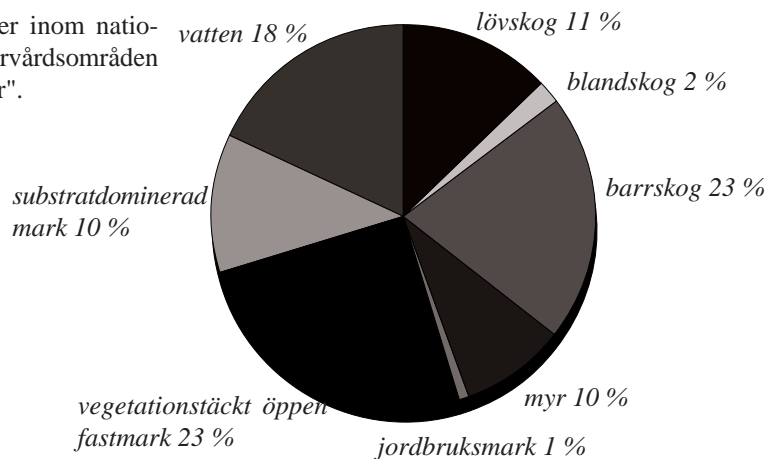
Skyddsformen naturvårdsområde har en given begränsning beträffande omfattning av skyddet av förekommande naturtyper genom att föreskrifterna inte får vara så ingripande att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastighet.

4. Det har inte ansetts meningsfullt att redovisa fördelningen av naturtyper inom djurskydds-

områden och naturminnen. Den förstnämnda skyddskategorin medför inget skydd för själva naturtypen i fråga (se vidare avsnittet om naturvårdslagen). Naturminnenas areal är försumbar bredvid nationalparkernas, naturreservatens och naturvårdsområdenas areal.

5. Observera att inom skogskategorierna ryms även impedimentskogar. Genom att jämföra med uppgifterna i tabell 9 får man en uppfattning av hur stor andel som utgörs av impedimentskogar.
6. Enligt Miljöbandet i Sveriges Nationalatlas pågår markhävd i 569 naturreservat och dessa innehåller sammanlagt 25 900 ha naturliga slätter- och betesmarker.
7. Separata uppgifter om naturtyper inom nationalparker, naturreservat resp. naturvårdsområden återfinns i SNVs "Skyddad natur".

8. Tivedens nationalpark redovisas helt och hållet under Örebro län trots att ca en tredjedel av nationalparken ligger i Skaraborgs län.
9. Av den sammanlagda skyddade totalytan utgör nationalparkerna 18 %, naturreservaten 76 % och naturvårdsområdena 6 %.
10. De dominerande naturtyperna inom skyddade områden är vegetationstäckt öppen fastmark (23 %) och barrskog (23 %). 18 % utgörs av vatten.
11. Naturtypernas procentuella fördelning i form av ett cirkeldiagram får följande utseende.

12. Den geografiska obalans som råder när det gäller skyddade områden avspeglas givetvis även i den geografiska fördelningen av olika naturtyper. Text återfinns en stor del (49 %) av de skyddade myrarna i Norrbottens län. Av barrskogarna ligger ca 45 % i samma län.
13. Bland lövskogarna dominerar helt och hållet fjällområdets fjällbjörkskogar. Ca 85 % av lövskogsarealen återfinns i Västerbottens och Norrbottens län. I Svealand och Götaland är den skyddade arealen lövskog förhållandevis blygsam.

Nationalparker

14. Nationalparkerna utgör 18 % av den sammanlagda skyddade totalarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden).
15. Den naturtyp som överlägset dominerar inom nationalparkerna är vegetationstäckt öppen fastmark (60 %). I flera av Norrbottens nationalparker dominerar denna naturtyp.
16. Av arealen myr inom nationalparkerna ligger ca 63 % inom Muddus.
17. Den obalans som råder när det gäller den geografiska spridningen av nationalparkerna återspeglas självklart även i den geografiska fördelningen av olika naturtyper (se även kommentar 1 till tabell 2).
18. Bokskog liksom jordbruksmark finns i nationalparkerna, med undantag av 1 ha bokskog i Dalby Söderskog, endast i Stenshuvud nationalpark.

Naturreservat

19. Naturreservaten utgör 76 % av den sammanlagda skyddade totalarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden).
20. Inom naturreservaten dominerar naturtypen barrskog (26 %). Av denna ligger ca 77 % i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Observera att arealuppgifterna i denna tabell inte säger något om hur stora ytor produktiv skogsmark som har ett fullgott skydd. Detta redovisas i stället i tabell 9.
21. Ca 12 % av arealen inom naturreservaten utgörs av myr. Av denna yta ligger ca 85 % i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.
22. Endast 16 % av naturreservatsarealen utgörs av vegetationstäckt öppen fastmark.

Naturvårdsområden

23. Naturvårdsområdena utgör 6 % av den sammanlagda skyddade totalarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden).
24. Inom naturvårdsområdena dominerar naturtyperna barrskog (34 %) och vatten (35 %).
25. Skogen inom naturvårdsområdena har inte något skydd mot pågående markanvändning, dvs skogsbruk.
26. Naturvårdsområden saknas i Uppsala län.

Tabell 9 Skyddad produktiv skogsmark 1996-12-31 inom naturreservat*Table 9 Protected productive forest land in nature reserves*

<i>Skogstyp</i>	<i>ha</i>
<i>Skyddsföreskrifter</i>	
<i>Barrskog</i>	
Totalt skydd	535 860
Begränsat skydd	27 202
Inget skydd	45 923
<i>Blandskog</i>	
Totalt skydd	6 780
Begränsat skydd	3 935
Inget skydd	32 185
<i>Lövskog</i>	
Totalt skydd	5 392
Begränsat skydd	6 106
Inget skydd	2 693
<i>Bokskog</i>	
Totalt skydd	679
Begränsat skydd	875
Inget skydd	273
<i>Produktiv skogsmark alla kategorier</i>	
Totalt skydd	548 711
Begränsat skydd	38 118
Inget skydd	81 074

Kommentarer till tabell 9

1. Begreppet produktiv skogsmark definieras som skogsmark som kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke om året per hektar. Samma definition anges i skogsvårdslagen.
2. Indelningen i de tre kategorierna totalt, begränsat respektive inget skydd har sin grund i att varje naturreservat har sina egna, unika föreskrifter. Det innebär att skogen är skyddad mot skogsbruk i olika utsträckning i olika reservat. Skyddsbestämmelserna har därför grupperats i följande tre kategorier.

Totalt skydd

Innebär ett fullständigt förbud mot skogsbruk, dvs i princip fri vegetationsutveckling i riktning mot naturskog/urskog. De allra flesta av objekten har redan i dag mycket höga värden

som naturskog/urskog, i vissa fall handlar det om att på sikt tillskapa sådana värden. Inom denna kategori ryms de objekt som staten genom Naturvårdsverket har förvärvat och nu äger men även objekt där intrångsersättning för utebliven rätt till skogsbruk har utbetalats till markägarna.

Begränsat skydd

Meddelade föreskrifter begränsar i högre eller lägre grad möjligheten att bedriva ett rationellt skogsbruk. Som exempel kan nämnas kalavverkningsförbud, föreskrifter om överhållning av skogen, kontinuerligt lövskogsbruk eller hyggestorleksbegränsning. Ett modifierat skogsbruk kan alltså bedrivas inom dessa objekt. Objekt som primärt har avsatts med friluftslivet som motiv och där skogen inte har höga vetenskapliga värden (ekologiska, botaniska o s v) återfinns oftast i denna kategori.

Inget skydd

Inga föreskrifter meddelade som begränsar möjligheterna att bedriva ett rationellt skogsbruk. Däremot kan reservatsbeslutet innehålla föreskrifter som medför tillståndsplikt att utföra vissa åtgärder inom skogsbruket.

Observera att olika kategorier kan förekomma inom samma objekt i de fall föreskrifterna är olika inom respektive delar av reservatet.

3. Tabell 9 redovisar det faktiska skyddet av produktiv skogsmark inom naturreservaten. De naturtypsarealer med skog som redovisas i tabell 8 innehåller dels impedimentytor, dels ytor där föreskrifterna endast medför begränsat skydd eller t o m inget skydd.
4. De redovisade skogstyperna definieras på följande sätt.

Barrskog

Avser barrskog med ett inslag av lövträd som uppgår till högst ca 30 % av virkesförrådet.

Blandskog

Avser barr/lövblandad skog där inslaget av lövträd utgör ca 30–70 % av virkesförrådet.

Lövskog

Avser all lövskog utom bokskog. Som lövskog anges även lövskog med ett inslag av barrträd som högst uppgår till ca 30 % av virkesförrådet.

Bokskog

Avser bokskog enligt definitionen i Lag om bevarande av bokskog (SFS 1974:434).

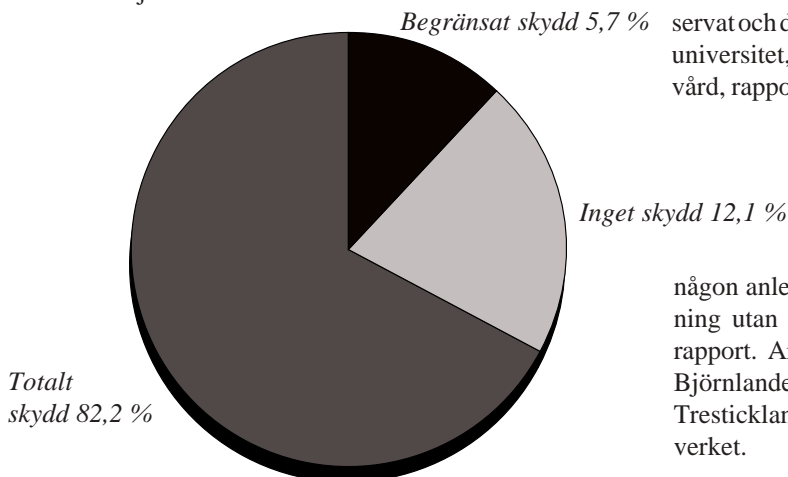
5. I och med att impedimenten inte är medräknade i tabell 9 är det en differens mellan uppgifterna i dessa tabeller och uppgifterna som redovisas i tabell 8. Text finns det i Västerbottens län drygt

207 700 ha lövskog inom reservaten men endast 52 ha av denna är produktiv. Förklaringen ligger i att praktiskt taget all lövskog inom reservaten i detta län utgörs av improduktiv fjällbjörkskog.

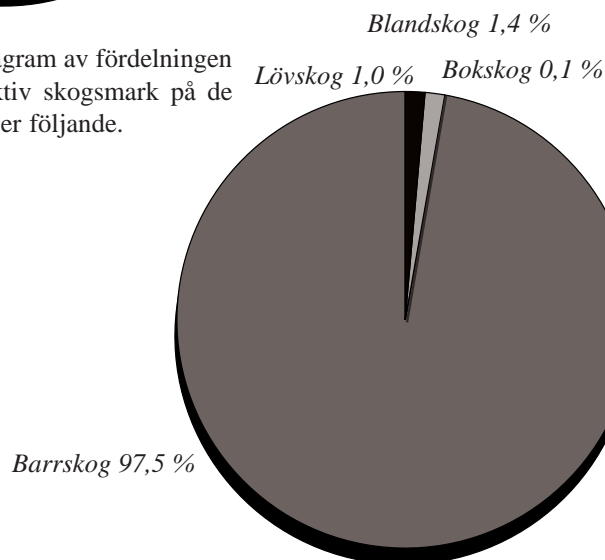
6. Bedömningen av vad som är produktiv skogsmark respektive impediment är alltid förknippat med vissa problem. Stora arealer med fjällnära skog (skog ovanför skogsodlingsgränsen) har en produktionskapacitet som ligger på gränsen mellan produktiv skogsmark och impediment. Inom större skogs- och myrmosaiker och i skärgårdar finns samma problem.

För de reservat där sedvanlig skogsindelning har saknats bygger uppgifterna på uppskattningar vilka oftast utförts av länsstyrelsetjänstemän med god kännedom om respektive objekt. En viss osäkerhet råder därför beträffande uppgifter om arealer produktiv skogsmark i respektive objekt och särskilt de som är belägna ovan skogsodlingsgränsen. De felkällor som kan ha sin grund i ovanstående problem påverkar dock knappast de sammanlagda arealuppgifterna för länen och landet.

7. Ett cirkeldiagram med fördelningen av kategorierna totalt, begränsat respektive inget skydd har följande utseende.

8. En redovisning i cirkeldiagram av fördelningen av totalt skyddad produktiv skogsmark på de olika skogskategorierna ger följande.

9. Av den sammanlagda totalt skyddade barrskogsmarkens arealen inom naturreservaten ligger ca 83 % i de tre länen Jämtland, Västerbotten och Norrbotten. Inom dessa län ligger merparten av den skyddade produktiva skogsmarken inom den fjällnära skogen, d v s ovanför skogsodlingsgränsen.

10. Tabell 9 redovisar endast skyddad produktiv skogsmark inom naturreservaten. Naturvårdsområdena är inte relevanta att ta med i detta sammanhang eftersom föreskrifterna där inte får vara så ingripande att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastighet. Med andra ord kan föreskrifter angående skogsbruket meddelas i mycket begränsad omfattning i ett naturvårdsområde.

11. Den produktiva skogsmarken inom nationalparkerna har däremot ett totalt skydd. I NVR finns uppgifter om den totala arealen av olika naturtyper (inkluderande impedimenten), t ex barrskog, lövskog o s v (tabell 8). Kardell & Ekstrand vid Sveriges Lantbruksuniversitetet har gjort en uppskattning av den produktiva skogsmarken inom respektive nationalpark (Kardell, L. & Ekstrand, A 1990. Skyddad skog i Sverige, Areal och virkesförråd inom nationalparker, naturreservat och domänreservat — Sveriges Lantbruksuniversitet, institutionen för skoglig landskapsvård, rapport 48). Naturvårdsverket har inte haft

någon anledning att ifrågasätta denna uppskattning utan uppgifterna nedan bygger på SLUs rapport. Arealen för nationalparkerna Tyresta, Björnlandet, Djurö, Haparanda skärgård och Tresticklan har dock uppskattats av Naturvårdsverket.

<i>Nationalpark</i>	<i>Produktiv skogsmark (ha)</i>
Abisko	—
Stora Sjöfallet	500
Sarek	200
Pieljekaise	—
Sånfjället	3 000
Hamra	21
Ängsö	59
Garphyttan	102
Gotska Sandön	2 913
Dalby Söderskog	37
Vadvetjåkka	—
Blå Jungfrun	27
Norra Kvill	105
Töfsingdalen	989
Muddus	21 570
Padjelanta	—
Store Mosse	727
Tiveden	1 016
Skuleskogen	1 230
Stenshuvud	130
Björnlandet	990
Djurö	172
Tyresta	837
Haparanda skärgård	302
Tresticklan	1 524
Summa	36 451

12. Till vad som hittills har skyddats kan även läggas den produktiva skogsmark som för naturvårdsändamål har säkrats genom köp eller intrångsersättningsavtal men där ett lagstadgat förordnande av olika anledningar ännu inte kommit till stånd. Till denna kategori hör uppskattningsvis 250 000 ha (1996-12-31).
13. En rapport från miljövårdsberedningen, "Skydd av skogsmark" (juni 1997), föreslår att ytterligare tre procent av den produktiva skogsmarken skyddas från avverkning, varav 250 000 hektar som naturreservat.

14. Sammantaget ser en redovisning av ovanstående ut på följande sätt:

	<i>Produktiv skogsmark (ha)</i>	<i>Andel av Sveriges produktiva skogsmarksareal (%)</i>
Naturreservat (totalt skydd)	550 000	2,3
Nationalparker	36 451	0,2
Förvärvade områden inkl. f.d. domänreservat	250 000	1,0
Summa	836 500	3,5

Sveriges produktiva skogsmarksareal uppgår till ca 23 414 000 ha (*Skogsstatistisk årsbok*, Skogsstyrelsen 1991). Sammantaget utgör ovanstående kategorier 3,5 % av Sveriges produktiva skogsmarksareal. Den skyddade produktiva skogsmarksarealen inom nationalparker och naturreservat omfattar dock endast 2,5 % av Sveriges totala produktiva skogsmarksareal.

Enligt Naturvårdsverkets beräkningar ligger uppskattningsvis ca 85 % av ovan redovisade areal om 836 500 ha ovanför skogsodlingsgränsen. Nedanför skogsodlingsgränsen är endast 0,5 % av den produktiva skogsmarksarealen skyddad, säkrad eller domänreservat.

Den som önskar ta del av ytterligare uppgifter kring skyddad produktiv skogsmark hänvisas till ovan nämnda rapport av Kardell och Ekstrand.

Tabell 10 Storleksfördelning av skyddade områden, 1996-12-31

Table 10 Size distribution of national parks, nature reserves, and nature management areas, area in hectares

Typ	Storleksgrupp i hektar (totalareal)						Totalt
	<10	10 - 100	100 - 1 000	1 000 - 10 000	10 000 - 100 000	>100 000	
<i>Antal områden</i>							
NP	0	2	5	12	3	3	25
NR	439	652	442	126	29	5	1 693
NVO	12	26	57	20	5	0	120
DSO	481	346	94	12	1	0	934
Summa	932	1 026	598	170	38	8	2 772
<i>Areal i hektar (land+vatten)</i>							
NP	0	64	903	43 006	75 120	523 200	642 293
NR	1 911	26 324	147 923	365 194	991 397	1 216 354	2 749 103
NVO	66	1 167	22 633	79 330	103 290	0	206 486
DSO	2 017	11 638	27 174	26 514	44 010	0	111 353
Summa	3 994	39 193	198 633	514 044	1 213 817	1 739 554	3 709 235

Kommentarer till tabell 10 och 11 a-c

1. Arealsummorna i tabell 10 stämmer inte helt med summorna i övriga tabeller beroende på att uppgifterna tagits ut ur naturvårdsregistret vid ett annat tillfälle och på att avrundningar behandlats annorlunda.
2. I den internationella statistiken (IUCN) över skyddad natur tas normalt endast områden som omfattar minst 1000 hektar med. Skyddade är kan dock tas med även om de är mindre. Se vidare avsnittet "Internationell utblick".
3. Arealmässigt dominerar ett fåtal områden med över 10 000 hektar. Ser man i stället till antalet objekt dominerar storleksklasserna under 100 ha.
4. De största objekten inom varje skyddstyp (utom nationalparker, som redovisas i tabell 2) framgår av sammanställningarna i tabell 11 på nästa sida.

Tabell 11 a. De 10 största naturreservaten, 1996-12-31
The 10 largest nature reserves by total area

Län	Namn	Totalareal	Landareal
24	Vindelfjällen	550 854	527 354
25	Sjaunja	285 000	277 500
25	Udtja	150 000	120 000
23	Vålådalen	117 500	116 000
23	Hotagen	113 000	105 000
24	Marsfjället	86 000	81 000
20	Långfjället	69 000	66 400
09	Salvorenv-Kopparstenarna	62 000	0
25	Pärlälven	58 050	56 237
25	Pessinki	51 500	50 630

Tabell 11 b. De 10 största naturvårdsområdena, 1996-12-31
The 10 largest nature management areas by total area

Län	Namn	Totalareal	Landareal
*	Malingsbo-Kloten	48 500	44 600
14	Gullmarn	40 290	11 698
09	Gotlandskusten	11 800	11 800
17	Brattforsheden	11 400	10 000
14	Stigfjorden	7 000	1 500
16	Kinneulle	6 655	6 655
16	Kållands skärgårdar	6 500	840
**	Halle och Hunnebergs platåer	6 135	5 990
22	Nordingrå	6 000	5 500
14	Tanumskusten	4 905	1 471

Anm.:* summa av 3 angränsande NVO med samma namn i län 18, 19 och 20

** summa av 2 angränsande NVO med samma namn i län 15 och 16

Tabell 11 c. De 10 största djurskyddsområdena, 1996-12-31
The 10 largest wildlife sanctuaries by total area

Län	Namn	Totalareal	Landareal	Typ
25	Tjålmejaure	44 010	44 000	F
05	Klacksten mfl, Gryt, St Anna	5 000	3	S
11	Bjärehalvöns kust	4 700	550	F
16	Bjurum-Dagsnäs	3 600	3 585	F
04	Enskär	2 670	195	F
11	Väderön 1:1	2 105	327	F
03	Västerbådan-Lågagrunnen	1 540	15	S
04	Källskären	1 400	2	F
21	Lillgrund	1 300	0	S
08	Örö Sankor	1 095	2	S

Anm.: F=fågelskyddsområde, S= sälskyddsområde

Note: F= bird wildlife sanctuary, S= seal wildlife sanctuary

Tabell 12 Skyddade våtmarker inom nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden 1996-12-31, hektar

Table 12 Protected wetlands in national parks, nature reserves, and nature management areas, area in hectares by county

Län	Skyddad myr	Total myrareal (1991)	Andel med skydd
AB	833	19 400	4,3%
C	2 615	64 500	4,1%
D	221	32 000	0,7%
E	223	74 700	0,3%
F	8 138	166 400	4,9%
G	1 965	183 600	1,1%
H	544	86 300	0,6%
I	656	7 900	8,3%
K	63	20 700	0,3%
L	71	60 400	0,1%
M	315	11 200	2,8%
N	644	90 800	0,7%
O	1 494	29 800	5,0%
P	4 652	164 400	2,8%
R	2 142	81 300	2,6%
S	2 505	248 300	1,0%
T	3 335	96 100	3,5%
U	2 075	59 100	3,5%
W	28 851	559 000	5,2%
X	2 012	264 900	0,8%
Y	2 000	284 200	0,7%
Z	37 523	965 100	3,9%
AC	88 946	1 139 100	7,8%
BD	184 780	1 634 500	11,3%
Summa 96	376 603	6 343 700	5,9%

Kommentarer till tabell 12

1. Tabell 12 har hämtats från "Den biologiska mångfaldens status i Svenska våtmarker" av Michael Löfroth, Naturvårdsverket. Siffermaterialet baseras på Naturvårdsverkets våtmarksinventering. Norrbottens län är ännu inte inventerat.
2. Uppgifterna om den totala myrarealen har hämtats från riksskogstaxeringen och avser år 1991.
3. Andelen skyddade våtmarker är högst i Norrbottens och Västerbottens län, där även de största arealerna i absoluta tal återfinns.
4. För särredovisning av olika våtmarkstyper hänvisas till Michael Löfroths PM.

Tabell 13 Naturvårdsförvaltare inom nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden 1996-12-31

Table 13 Nature conservation managers in national parks, nature reserves, and nature management areas, no. of objects by county

Redovisas länsvis och som antal objekt med viss kategori naturvårdsförvaltare.

Län	Staten	Kommun	Privat	Totalt
AB	100	40	88	228
C	40	6	11	57
D	52	9	1	62
E	53	14	0	67
F	35	8	6	49
G	58	7	6	71
H	97	3	0	100
I	57	3	4	64
K	45	8	7	60
L	35	2	7	44
M	96	11	7	114
N	76	22	11	109
O	74	34	25	133
P	47	8	11	66
R	75	14	16	105
S	47	3	0	50
T	54	14	4	72
U	57	14	4	75
W	94	15	7	116
X	50	16	14	80
Y	51	14	4	69
Z	31	5	0	36
AC	60	5	4	69
BD	68	3	2	73
Summa 96	1 452	278	239	1 969
Summa 95	1 340	262	235	1 837
Summa 91	1 213	231	272	1 716

Kommentarer till tabell 13

1. Vissa objekt har flera naturvårdsförvaltare, t ex markägaren och skogsvårdsstyrelsen. Den totala summan objekt i tabellen är därför högre än summan av nationalparkerna, naturreservaten och naturvårdsområdena.
2. Regionala naturvårdsstiftelser redovisas under kategorin "privat".
3. Naturvårdsverket har under år 1990 givit ut allmänna råd kring Förvaltning av natur-

vårdsobjekt (Naturvårdsverket Allmänna råd 90:8). Sammanfattningsvis framhålls där att länsstyrelsen måste ta ett genomgripande ansvar för naturvårdsförvaltningen och göra de förändringar av organisationen som kan ge bästa naturvårdsnytta i relation till kostnaderna. En översyn av organisationen sker därför nu i ett stort antal län. I tabellen redovisas endast de förändringar som hade vunnit laga kraft 1996-12-31.

**Tabell 14 Skötselplaner för naturreservat och naturvårdsområden
1996-12-31**

Table 14 Management plans for Nature reserves and Nature management areas

Län	Skötselplan klar		Skötselplan saknas		Summa Antal
	Antal	%	Antal	%	
AB	95	59	66	41	161
C	37	66	19	34	56
D	40	65	22	35	62
E	55	82	12	18	67
F	28	60	19	40	47
G	44	79	12	21	56
H	72	74	25	26	97
I	55	92	5	8	60
K	45	75	15	25	60
L	25	58	18	42	43
M	88	83	18	17	106
N	78	74	28	26	106
O	74	56	57	44	131
P	45	67	22	33	67
R	83	86	14	14	97
S	44	88	6	12	50
T	60	88	8	12	68
U	67	92	6	8	73
W	102	94	7	6	109
X	51	80	13	20	64
Y	45	66	23	34	68
Z	34	100	-	-	34
AC	60	90	7	10	67
BD	12	19	52	81	64
Summa	1 339	74	474	26	1 813

Kommentarer till tabell 14

- Enligt naturvårdsförordningen skall en skötselplan i princip ingå i varje beslut om bildande av naturreservat eller naturvårdsområde. I många äldre reservatsbeslut, och i viss mån beslut om naturvårdsområden, saknas dock skötselplan. Naturvårdsverket har i samarbete med länsstyrelserna under senare hälften av 1980-talet genomfört en särskild satsning på att ta fram och fastställa skötselplaner för de naturreservat/naturvårdsområden som saknar sådan.
- För ett stort antal objekt finns förslag till skötselplan framtagen men dessa är ännu inte fastställda. Resultatet av ovan nämnda satsning kommer därför inte att synas helt och hållet förrän om något år. Oftast tar det en viss tid (remissarbete m m) mellan det att ett förslag finns framme och att fastställelse sker.
- Andelen naturreservat och naturvårdsområden som har fastställd skötselplan uppgår till 74%. Denna andel varierar kraftigt mellan olika län. I Jämtlands län är andelen 100%, medan den i Norrbottens län endast är 19%.

Tabell 15 Djur- och växtarter fridlysta i hela riket 1996-12-31*Table 15 Animal and plant species which are protected in the whole country*

Objekt-nummer	Namn	Laga kraft datum
<i>I. Djurarter</i>		
0007001	Slätsnok (<i>Coronella austriaca</i>)	1985-10-07
0007002	Sandödla (<i>Lacerta agilis</i>)	1985-10-07
0007003	Större vattensalamander (<i>Triturus cristatus</i>)	1985-10-07
0007004	Klockgroda (<i>Bombina bombina</i>)	1985-10-07
0007005	Lökgroda (<i>Pelobates fuscus</i>)	1985-10-07
0007006	Stinkpadda (<i>Bufo calamita</i>)	1985-10-07
0007007	Grönfläckig padda (<i>Bufo viridis</i>)	1985-10-07
0007008	Lövgroda (<i>Hyla arborea</i>)	1985-10-07
0007009	Långbensgroda (<i>Rana dalmatina</i>)	1985-10-07
0007010	Gölgroda (<i>Rana lessonae</i>)	1985-10-07
<i>II. Växtarter</i>		
0005001	Samtliga orkidéer (familjen <i>Orchidaceae</i>)	1992-04-07

Kommentarer till tabell 15

1. Tabellen redovisar endast de djur- och växtarter som är fredade med stöd av naturvårdslagen. Naturvårdslagens fridlysningsbestämmelser är inte tillämpliga på de djurgrupper vars fredande regleras av annan lagstiftning. Jaktlagstiftningen reglerar fredning och jakt av vilda däggdjur och fåglar. Enligt denna är alla vilda däggdjur och fåglar fredade och får jagas endast om detta följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av denna lag. När vilda däggdjur och fåglar är fredade gäller fredningen också deras ägg och bon. Alla vilda däggdjurs- och fågelarter är således fredade med undantag av dem som uttryckligen får jagas. Fiskarter och vissa kräftdjursarter kan fredas med det regelverk som finns på fiskeområdet.
2. För de arter som redovisas i tabell 13 är det förbjudet att döda, skada eller fånga vilt levande djur. Samma gäller att borttaga eller skada sådant djurs ägg, rom eller bo. Det är förbjudet att inom landet plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada vilt växande exemplar av samtliga arter av orkidéer. Förbudet gäller även att ta bort sådana växtarters frön.
3. Utöver de arter som är skyddade i hela riket är ett stort antal växtarter och ett antal djurarter skyddade i ett eller flera län. Förteckningar över dessa arter kan erhållas från Naturvårdsverket eller respektive länsstyrelse.

Tabell 16 Biotopskydd 1996-12-31*Table 16 Protection of biotopes*

Län	Skogsbiotoper (§19b)		§19c-biotoper		Summa Antal
	Antal	Areal, ha	Antal	Areal, ha	
AB					
C	18*	58*			18*
D	27	67			27
E	17	35	1	2,0	18
F	25	35			25
G	14	38	1	2,1	15
H	16	29			16
I	20	52			20
K	10	35	1	4,2	11
L	30*	60*			30*
M					
N	24	39			24
O	14	25			14
P	19	40			19
R	33	50	57	101,3	90
S	21	52			21
T	32	60			32
U	19	35	1	1,5	20
W	27	67			27
X	21	44			21
Y	16	46			16
Z	27	97			27
AC	24	56			24
BD	41	118			41
Summa	495	1 138	61	111,1	556

Kommentarer till tabell 16

- Natur- och kulturlandskapet är en nationell tillgång som skall skyddas och vårdas. Den biologiska mångfalden och variationen i landskapet skall bevaras. Riksdagen beslutade 1991 att införa en ny bestämmelse om biotopskydd i naturvårdslagen. Denna innebär att det är förbjudet att skada naturmiljön inom särskilt angivna biotoper. Av naturvårdsförordningen (NVF) framgår vilka biotoper som är skyddade. De nya reglerna gäller från 1 januari 1994.
- De biotoper som skall skyddas mot skadliga arbetsföretag fördelas på tre olika paragrafer i NVF.
 - 19a § gäller för biotoper på jordbruksmark som är skyddade från 1 januari 1994. Skyddet gäller för alléer, pilevallar, stenmurar, odlingsrösen, åkerholmar, småvatten, våtmarker och källor i jordbruksmark.
 - 19b § gäller för biotoper i skogen som avgränsas av skogsvårdsstyrelsen, bl.a. brandfält (16 områden), äldre naturskogsartade lövbestånd (27), urskogsartade barrskogsbestånd (54) och ras- eller bergbranter i skog (18).
 - 19c § gäller för biotoper som avgränsas av länsstyrelsen. Det rör sig om rik- och kalkkärr i jordbruksmark, naturliga ängar och naturbetesmarker, naturliga bäckfåror samt ras- eller bergbranter som inte ligger i skogen. Biotopskyddet omfattar mindre mark- eller vattenområden. Storleken på områdena varierar med hänsyn till skyddsbehovet och kan uppgå till fem hektar.
- I tabellen ovan redovisas antal och arealer för skyddade biotoper enligt §§ 19b och 19c. Skyddet enligt §19a är generellt för de angivna biotoperna och någon total inventering har inte gjorts. Det har inte varit möjligt att särskilja Stockholms län och Uppsala län, inte heller de båda Skånelänen.

Tabell 17 Marina reservat 1996-12-31*Table 17 Marine reserves*

Län	Marint reservat	Areal (ha)	Varav land	Typ
AB				
C				
D				
E				
F				
G				
H				
I	Kopparstenarna/Gotska Sandön/Salvo rev	66 500	3 638	NP+NR
K				
L				
M	Falsterbohalvöns havsområde med Måkläppen	40 755	30	NR
N				
O	Gullmarsfjorden	40 300	11 700	NVO
P				
R				
S				
T				
U				
W				
X				
Y				
Z				
AC	Holmöarna	25 000	2 650	NR
BD				
Summa		172 555	18 018	

Kommentarer till tabell 17

1. Marina reservat är förordnanden jämlikt naturvårdslagen i form av t.ex. nationalpark, naturreservat eller naturvårdsområde för värdefulla vattenområden.
2. Hittills är fyra marina reservat avsatta. Beslut om marina reservat fattas av länsstyrelserna (nationalpark undantagen). I besluten ingår föreskrifter för skydd av vattenområdet.
3. Syftet med att avsätta marina reservat är att skydda marinbiologiska eller maringeologiska värden eller reproduktionsområden för t.ex. fågel- och fiskarter.
4. Naturvårdsverket redovisade 1980 ca. 100 skyddsvärda områden av vilka 40 prioriterades. År 1987 gavs 16 av dessa områden ytterligare prioritet.

Tabell 18 Kommunala beslut om NR och NVO till 1996-12-31*Table 18 Decisions on NR, NVO by local government until 31 Dec. 1996*

Län	Kommun	Delegering till		Antal		Län	Kommun	Delegering till		Antal	
		hela	del	NR	NVO			hela	del	NR	NVO
AB	Botkyrka	1	1	3			Vårgårda		1	1	
	Danderyd	1					Vänersborg	1			
	Haninge		2				Åmål	1			
	Huddinge		2			R	Falköping	1		1	
	Järfälla		1	1			Mariestad		1	1	
	Nacka		3	2	3		Skara	1			
	Norrtälje	1					Skövde	1	2	3	
	Sigtuna	1					Vara		1	1	
	Stockholm	1	1	1		S	Arvika	1			
	Södertälje	1	1	3	1		Karlstad	1		1	
	Tyresö		1	1			Munkfors	1			
	Upplands-Bro		1			T	Hallsberg	1		1	
	Vaxholm	1					Kumla		1		
	C	Tierp		1	1		Lindesberg		1	1	
D	Eskilstuna		1			Nora	1		1		
E	Norrköping		1	2		Örebro	1		2		
	Linköping	1		1		U	Fagersta	1			
	Motala		1	1			Kungsör	1			
F	Jönköping	1		1			Norberg	1			
	Tranås	1					Surahammar	1		1	
	Vetlanda	1				W	Avesta	1			
G	Växjö	1		1	1		Borlänge	1		2	
H	Emmaboda		1				Leksand	1		3	
	Västervik		1				Malung	1		1	
I	Gotland		1				Mora	1		1	
K							Orsa	1		1	
L	Kristianstad		1				Rättvik	1			
M	Helsingborg	1					Smedjebacken	1			
N							Älvdalen	1		1	
O	Göteborg	1				X	Ljusdal	1		2	
	Kungälv	1		1		Y	Sollefteå	1			
	Mölnadal		1	1			Sundsvall	1		1	
	Partille		1				Örnsköldsvik	1		3	
	Tjörn					Z					
P	Uddevalla		1			AC	Umeå	1			
	Borås	1				BD	Luleå	1			
	Mark	1					Piteå	1			
	Trollhättan	1									
						Summa		49	31	48	7

Kommentarer till tabell 18

1. Beslut om avsättning av naturreservat och naturvårdsområden kan delegeras till kommunerna. Vilka kommuner som sökt och fått denna rätt samt hur många beslut om att bilda NR eller NVO de har tagit framgår av tabellen ovan.
2. Rätten att fatta beslut om kommunala NR eller NVO kan avse hela kommunen eller ett eller flera mindre områden inom kommunen.
3. Antalet kommuner till vilka rätten att bilda NR resp NVO delegerats uppgår till 72. Av dessa har 38 kommuner inte utnyttjat rätten att bilda kommunala NR eller NVO.

Tabell 19 Riksintressanta områden, areal i hektar
Table 19 Areas of national interest, area in hectares

Län	För naturvård		För friluftsliv		Överlappning	Netto	NP, NR eller NVO	
	Antal	Areal	Antal	Areal			Naturv.	Friluftliv
AB	33	489 800	9	474 600	380 000	584 000	13%	14%
C	42	131 200	2	34 000	4 000	161 000	9%	8%
D	37	157 700	12	211 500	57 000	330 000	18%	15%
E	72	241 300	7	151 900	27 000	366 200	13%	19%
F	70	106 200	6	32 900	13 000	126 000	10%	23%
G	31	63 800	4	71 500	35 000	100 000	4%	17%
H	83	300 100	13	176 800	159 000	318 000	7%	10%
I	68	119 400	6	72 900	35 000	157 000	59%	10%
K	22	63 000	6	49 600	37 000	76 000	13%	15%
L	44	133 100	5	109 500	51 000	192 000	4%	4%
M	42	216 000	8	70 600	37 000	250 000	7%	10%
N	26	193 200	15	146 500	112 000	228 000	5%	7%
O	34	198 400	15	314 100	179 000	333 000	22%	18%
P	55	181 900	12	173 800	60 000	296 000	7%	4%
R	52	232 600	7	164 600	60 000	337 000	14%	19%
S	56	197 400	7	224 300	90 000	332 000	29%	33%
T	45	73 900	3	65 400	15 000	124 000	6%	27%
U	37	44 700	9	50 200	26 000	69 000	54%	51%
W	112	338 500	20	608 100	256 000	691 000	33%	22%
X	76	282 400	6	276 500	156 000	403 000	4%	1%
Y	90	304 200	10	127 300	49 000	383 000	3%	6%
Z	96	1 222 100	16	1 487 500	867 000	1 843 000	18%	15%
AC	91	1 366 500	10	1 311 600	920 000	1 758 100	53%	52%
BD	52	3 356 600	7	4 492 400	2 726 000	5 123 000	36%	19%
S:a	1 366	10 014 000	215	10 898 100	6 351 000	14 580 900	27%	22%

- I 2 kap 6§ naturresurslagen (NRL) anges att mark- och vattenområden som har betydelse från allmän synpunkt på grund av områdenas naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Områden av riksintresse för naturvärden, kulturmiljövärden eller friluftslivet skall skyddas mot sådana åtgärder. Naturvårdsverket avgör vilka områden som är riksintressanta för naturvård respektive friluftsliv. Dessa områden kallas riksobjekt. Det senaste urvalet av riksobjekten beslutades av Naturvårdsverket under åren 1987 till 1989 efter förslag med avgränsningar från länsstyrelserna. Riksantikvarieämbetet (RAÄ) beslutar om kulturmiljövårdens riksintressen.
- Arealerna (hektar) inkluderar land och vatten, såväl insjöar som territorialvatten. Siffrorna är avrundade till närmaste 100-tal för riksobjekt för naturvård respektive friluftsliv. Överlappningsarealen respektive nettoarealen är avrundad till närmaste 1000-tal. Överlappningsarealerna har beräknats med hjälp av GIS-verktyget ARC/INFO på Naturvårdsverket.
- En del av riksobjekten är också skyddade enligt NVL, dvs. NP, NR eller NVO. Andelen riksobjekt som har sådant skydd är 27% för naturvårdsobjekt och 22% för friluftsobjekt (kan inte summeras eftersom överlappning förekommer). I stort sett alla NP ingår i riksobjekt.
- Eftersom arealuppgifterna inkluderar havsvattenarealer i en del fall, är det inte möjligt att beräkna riksobjektens andel av varje läns totalareal. Den officiella arealstatistiken i Sverige exkluderar territorialvattenarealen. För riket som helhet kan riksobjektens andel av totalarealen (inkl. territorialvatten ut till 12-milsgränsen, 486 661 km²) uppskattas till ca 30%.
- De riksintressanta områdena för naturvård har klassificerats efter en indelning i riksvärden. Samma område kan ha flera riksvärden. De vanligaste riksvärdena är fauna, flora, lösa avlagringar, fast berg, myr och kulturmark.
- Mer information om riksobjekt återfinns i Naturvårdsverkets rapport 3771 "Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv" och rapport 4037 "Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Beskrivningar".

Tabell 20 Skyddade älvar

Table 20 Protected rivers

SMHI-nr Älv	Delområde	Areal, km ²
Nationalälvar		
1 Torneälven		40 153,6
4 Kalixälven		18 127,8
13 Piteälven		11 284,7
28 I Umeälven	Vindelälven	12 629,3
Summa nationalälvar		82 195,4
Övriga vattenområden		
7 Råneälven		4 207,3
9 I Luleälven	Stora Luleälven uppströms Akkajaure	2 841,1
	Lilla Luleälven uppströms Skalka	1 776,5
	Lilla Luleälven uppströms Tjaktjajaure	869,3
	Pärlälven	2 296,0
17 Åbyälven		1 343,9
18 Byskeälven		3 661,8
20 I Skellefteälven	Källflödena uppströms Sädvajaure	659,8
	Källflödena uppströms Riebnis	524,1
	Malån	1 916,6
26 Sävarån		1 161,1
28 I Umeälven	Tärnaån	1 089,7
	Girjesån	579,4
	Juktån uppströms Fjosoken	671,3
30 Öreälven		3 028,7
32 Lögdeälven		1 608,2
36 Moälven		2 307,2
38 I Ångermanälven	Lejarälven	593,3
	Storån uppströms Klumpvattnet	440,8
	Långselån-Rörströmsälven	2 727,9
	Saxån	233,2
	Ransarån uppströms Ransarn	420,1
	Vojmån uppströms Vojmsjön	1 058,1
40 I Indalsälven	Åreälven	2 852,8
	Ammerån	3 097,7
	Storån-Dammån	440,8
	Hårkan	3 989,9
42 I Ljungan	Ljungan uppströms Storsjön	501,3
	Gimån uppströms Holmsjön	2 854,3
48 I Ljusnan	Voxnan uppströms Vallhaga	2 411,3
53 I Dalälven	Västerdalälven uppströms Hummelforsen	4 418,5
	Österdalälven uppströms Trängslet	4 521,5
74 Emån		4 471,8
84 Bräkneån		462,3
86 Mörrumsån		3 369,1
100 Fylleån		393,8
112 I Enningdalsälven	Enningdalsälven uppströms riksgränsen till Norge	691,7
115 I Vefsna	Vapstälven	601,3
Summa övriga vattenområden		71 093,5
Summa nationalälvar och övriga vattenområden		153 288,9

Tabell 18 Skyddade älvar, forts.*Table 18 Protected rivers, cont.*

SMHI-nr Älv	Delområde	Längd
Älvsträckor		
28 Umeälven	Tärnaforsen mellan Stor-Laisan och Gäuta	..
38 Ångermanälven	Faxälven mellan Edsele och Helgumsjön	..
40 Indalsälven	Långan nedströms Landösjön	..
42 Ljungan	Sträckan mellan Havern och Holmsjön	..
	Sträckan nedströms Viforsen	..
48 Ljusnan	Sträckan mellan Hede och Svegsjön	..
	Sträckan mellan Laforsen och Arbråsjöarna	..
53 Dalälven	Västerdalälven nedströms Skiffsforsen	..
	Dalälven nedströms Näs bruk	..
108 Göta älv	Klarälven mellan Höljes och Edebäck	..

Kommentarer till tabell 20

1. I naturresurslagen (NRL) 3 kap 6§ 2 anges att älvar kan skyddas mot vattenkraftsutbyggnad. Fyra älvar, Torne-, Kalix-, Pite- och Vindelälven, benämns nationalälvar. Skyddet är dock det samma för alla älvar som omfattas av det. För en del älvar avser skyddet hela avrinningsområdet, för andra enbart en älvsträcka.
2. Arealerna (hektar) har beräknats med hjälp av GIS-verktyget ARC/INFO på Naturvårdsverket. De älvsträckor där endast sträckorna skyddas saknar arealuppgifter och längderna har inte mätts.
3. En del av älvarna är samtidigt skyddade enligt naturvårdslagen.
4. Källa för arealuppgifterna: SMHI, Norrköping

Tabell 21 Skyddade sjöar*Table 21 Protected lakes*

Län	Sjö	Area, km ²
AB/C	Lilla Ullfjärden	1-10
F	Assjön (-Kunhultasjön)	1-10
F	Försjön	0,1-1
M	Östra Ringsjön	26,2
M	Västra Ringsjön	14,5
I	Bästräsk	1-10
R	Unden	95,4
R	Velen	1-10
Z	Locknesjön (sjön med tillflöden och källsjöar i Östersunds kommun)	27,1
BD	Torneträsk	322,0

Kommentarer till tabell 21

1. I miljöskyddslagen 8§ stadgas att sjöar, vattendrag eller annat vattenområde kan skyddas mot utsläpp. Ett sådant förbud mot utsläpp av avloppsvatten, fast ämne eller gas beslutas av regeringen.
2. Arealerna avser enbart sjöarnas areal. För mindre sjöar anges endast storleksklass. Skyddet omfattar i en del fall även omgivande landareal. Denna har dock inte beräknats. Arealerna har erhållits från SMHI.

Nationalstadsparker

Genom en ändring av naturresurslagen (NRL) år 1995 finns det numera en möjlighet att inrätta s.k. nationalstadsparker enligt NRL 3:e kap § 7. Den 1 januari 1995 inrättades den första nationalstadsparken, Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården, som hittills är den enda. Det förekommer dock planering för att inrätta nationalstadsparker i Uppsala och Trollhättans kommuner.

Inom en nationalstadspark får ny bebyggelse och nya anläggningar komma till stånd och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas. Dessa regler innebär att det kan var möjligt att uppföra ett begränsat antal nya byggnader inom bostadsområde-

na och områdena med byggnader för högre utbildning, vetenskaplig forskning, museiverksamhet, idrott och rekreation. Det är också möjligt att bygga om och anpassa byggnaderna efter sådana verksamheters behov. Åtgärderna ska dock utföras så att karaktären av byggnader i park bevaras.

Nationalstadsparken Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården ingår i tre olika kommuner. Arealuppgifter enligt SCB:s egna mätningar återges nedan. Arealerna har delats upp på tre arealslag: land, insjövatten samt havsvatten (inkl. Brunnsviken). Som ett mått på användningen av området har folkmängden enligt RTB (registret över totalbefolkningen) per 1995-12-31 beräknats. Någon beräkning av den inom nationalstadsparken sysselsatta befolkningen (dagbefolkningen) har inte gjorts.

Tabell 22 Nationalstadspark

Table 22 National city park

Kommun	Areal (hektar)			Folkm.	
	totalt	land	sjö	hav	95-12-31
Stockholm	1 751	1 304	13	434	12 999
Solna	750	581		169	7 773
Lidingö	138	12		125	3
Summa	2 639	1 897	13	729	20 775

Fördelning på kommun

För första gången har ett försök gjorts att fördela de skyddade arealerna per kommun. Detta redovisas i appendix. Av olika skäl är kvaliteten på kommunuppgifterna inte helt tillförlitlig.

Ett åttiotal skyddade områden sträcker sig över kommungräns. För dessa finns endast uppgifter om hela NR, NVO eller DSO i naturvårdsregistret. För att kunna fördela arealerna på de olika kommunerna (i något fall upp till 5 kommuner), har dessa områden mätts upp på SCB, varefter fördelningen av arealerna på kommun har gjorts. Det har då visat sig att de av SCB beräknade arealerna inte stämmer med de som återfinns i naturvårdsregistret och som härstammar från länsstyrelsernas beslut. I några fall är differenserna betydande, en faktor 1:2 (detta gäller även vissa större områden, t.ex. Gullmarns NVO och Värmlands-skärgårdens NR). Uppgifterna har dock justerats så att totalarealen stämmer med den som återfinns i NVR.

Vidare har i de allra flesta fall gjorts antagandet att landarealens fördelning mellan olika kommuner är densamma som totalarealens fördelning, vilket i verkligheten nästan aldrig stämmer. Endast i undantagsfall, då insjöar eller havsområden uppenbart ligger endast i en av kommunerna, har fördelningen av landarealen på kommuner justerats.

Antalsuppgifterna stämmer inte med de uppgifter som presenteras i tabell 2-6, beroende på att områden som ligger i mer än en kommun har räknats en gång för varje kommun (dubbelräkning). Arealerna borde däremot stämma, men p.g.a. en annan uttagstidpunkt

från NVR och andra regler för avrundningar kvarstår vissa mindre diskrepanser.

Sammantaget reser dessa undersökningar frågor om kvaliteten i de arealuppgifter som återfinns i naturvårdsregistret och som alla statistiska uppgifter i detta meddelande bygger på. För större områden anges arealen ofta med avrundade tal. Kontakter med ett par länsstyrelser har gett vid handen att havsarealer inom skyddade områden i många fall inte är uppmätta, utan endast uppskattade.

Vattenarealer inom de skyddade områdena består av såväl insjöar och älvar som havsområden. I SCB:s arealstatistik finns inga uppgifter om kommunernas andelar av kontinentalsockeln. Vid beräkning av andelen skyddad areal i kommunerna måste därför havsvattenarealen dras bort. De andelar som presenteras i appendix är beräknade på landarealerna.

Några resultat

Skyddade områden av något slag saknas helt i 21 av landets 288 kommuner. I hälften av kommunerna, 141 st., är mer än 1% av landarealen skyddad i någon form, medan var tionde kommun (28 st.) har mer än 10% av sin landareal skyddad. Allra störst andel skyddad landareal återfinns i Salems kommun (56%) och Sorsele (52%). I absoluta tal dominerar inre Norrlands ytstora kommuner, som Jokkmokk, Gällivare och Sorsele.

Kostnader

Statens kostnader för naturvården består dels av kostnader för förvaltning av befintliga nationalparker och naturreservat m.m., dels av kostnader för markinlösen då nya reservat och parker m.m. bildas. De senare kostnaderna kan bestå dels av köp, dels av ersättning till markägaren för intrång, dels bidrag till kommuners och stiftelsers förvärv av mark för naturvårdsändamål.

Kostnaderna för förvaltning av befintliga reservat och nationalparker fördelas via länsstyrelserna. Under budgetåret 1995/96 uppgick tillgängliga medel till 100,2 miljoner kr. Observera att budgetåret 1995/96 omfattade 18 månader.

För att säkra skyddade områden avsattes under 1995/96 ca 266,9 milj. kr. Av detta avser 210,3 milj. kr köp, 47,5 milj. kr ersättning för intrång och 9,1 milj. kr bidrag.

En fördelning på län av kostnaderna för köp, intrångsersättning och bidrag framgår av tabell 13, där även den areal som säkrats under året redovisas. Eftersom uppgifterna avser både befintliga och blivande parker och reservat stämmer de inte med arealuppgifterna i övriga tabeller.

Utöver Naturvårdsverkets kostnader har Skogsstyrelsen betalat ut 26 085 000 kr som ersättning för biotopskydd enligt naturvårdsförordningen §19b.

Tabell 23 Kostnader för säkrade områden 1995/1996, tkr

Table 23 Costs for secured areas fiscal year 1995/96, 1000 SEK

Län	Köp	Intrång	Bidrag	Summa	Area, ha
AB	3 633	8 025	513	12 171	487
C	0	832	800	1 632	42
D	11 030	850	0	11 880	528
E	41	3 241	0	3 282	191
F	562	200	0	762	30
G	15 633	104	0	15 737	1 016
H	8 429	3 025	0	11 454	610
I	560	10	0	570	107
K	9 961	4 764	0	14 725	760
L	3 467	116	1 250	4 833	350
M	917	0	0	917	40
N	3 253	0	700	3 953	444
O	1 335	2 740	3 175	7 250	1 282
P	6 545	4 000	1 955	12 500	573
R	8 683	485	325	9 493	517
S	12 403	787	175	13 365	431
T	11 240	0	0	11 240	238
U	6 155	8 893	0	15 048	731
W	18 977	0	0	18 977	5 646
X	2 467	7 088	0	9 555	536
Y	34 974	0	246	35 220	1 786
Z	16 772	2 014	0	18 786	2 392
AC	22 930	0	0	22 930	10 843
BD	10 346	300	0	10 646	6 311
Sverige 95/96 *	210 313	47 474	9 139	266 926	35 891
Sverige 94/95	138 907	31 707	3 457	174 071	35 594

Anm.: Budgetåret 1995/96 omfattade 18 månader (1 juli 1995 - 31 december 1996).

Internationell utblick

Jämförbarheten mellan olika länders statistik om skyddad natur är inte god. Detta beror bl.a. på att lagstiftningen varierar mellan olika länder, att den institutionella strukturen är olika och att länderna har olika behov och prioriteringar.

Internationella Naturvårdsunionen (IUCN) har gjort ett försök till sammanställning av skyddad natur, där skyddade områden som är över 10 km² klassificeras i fem olika kategorier. Uppgifterna i tabell 14 baseras på denna klassificering och har hämtats ur internationella statistiksammanställningar utgivna av FN och OECD.

Eftersom endast objekt som är större än 10 km² (eller mindre öar) ingår, finns ingen överensstämmelse med de officiella nationella uppgifter för Sverige som lämnas i detta meddelande.

I flera europeiska länder är uppemot en femtedel av arealen skyddad i någon form. Andelen i Sverige är 4 %.

Beräknas de skyddade arealerna per invånare har de glesbebyggda nordiska länderna stora värden jämfört med de kontinentala EU-länderna.

Tabell 24 Skyddad natur i ett antal europeiska länder omkring 1990

Table 24 Protected nature in some European countries around 1990

Land	Nationalparker		Skyddad natur			
	Antal	Area, km ²	Antal	Area, km ²	% av area	ha/1000 inv
<i>Europeiska unionen (EU 15 fr.o.m. 1995)</i>						
Belgien	-	-	2	718	2,4	7,2
Danmark	-	-	65	4 225	9,8	82,2
Finland	17	3 541	35	8 073	2,4	161,9
Frankrike	5	2 613	80	7 787	8,7	84,7
Grekland	8	526	20	1 037	0,8	10,2
Irland	3	225	6	268	0,4	7,7
Italien	3	1 259	108	13 006	4,3	22,6
Luxemburg	-	-		
Nederländerna	1	54	68	3 550	9,5	23,7
Portugal	2	994	21	4 536	4,9	46,0
Spanien	9	1 228	161	35 111	7,0	90,1
Storbritannien	1	41	138	46 392	18,9	80,8
Sverige	15	5 892	99	17 584	3,9	205,4
Tyskland (ö+v)	1	131	279	49 541	13,9	62,3
Österrike	-	-	129	15 939	19,0	206,5
<i>Övriga nordiska länder</i>						
Island	3	1 801	22	9 264	9,0	3 632,9
Norge	17	19 102	67	47 624	14,7	1 122,9
varav Svalbard mm	3	9 500	6	34 960		
<i>Övriga europeiska länder</i>						
Schweiz	1	169	15	1 112	2,7	16,4
Polen	13	1 347	78	5 840	1,9	15,3
F.d. Tjeckoslovakien	5	1 997	61	19 637	15,4	125,4
Ungern	4	1 412	46	5 111	5,5	49,3
F.d. Jugoslavien	22		
Rumänien	13	4 810	61	6 482	2,7	27,9
Bulgarien	4	661	39	1 291	1,2	14,3
Albanien	20	231	45	265	0,9	8,2

Källor: OECD Environmental Data Compendium 1993. Paris 1993

United Nations Economic Commission for Europe: The Environment in Europe and North-America: Annotated Statistics 1992. New York 1992

IUCN: 1990 United Nations List of National Parks and Protected Areas. Gland, Switzerland & Cambridge, UK, 1990 (innehåller förteckningar över nationalparker etc. per land och klasserna I-V)

Bilaga. Skyddad natur per kommun 1996*Appendix. Protected nature by municipality*

Kommun Län	Antal					Totalareal					Landareal					Andel land
	NP	NR	NV	DSO	Alla	NP	NR	NVO	DSO	Alla	NP	NR	NVO	DSO	Alla	
Upplands-Väsby	0	1	0	0	1	0	210	0	0	210	0	150	0	0	150	2%
Vallentuna	0	2	1	0	3	0	588	100	0	688	0	468	60	0	528	1%
Österåker	0	8	0	0	8	0	1 030	0	0	1 030	0	281	0	0	281	1%
Värmdö	0	42	0	7	49	0	24 540	0	527	25 067	0	4 897	0	148	5 045	12%
Järfälla	0	3	0	1	4	0	1 968	0	2	1 970	0	1 473	0	0	1 473	27%
Ekerö	0	8	0	0	8	0	705	0	0	705	0	352	0	0	352	2%
Huddinge	0	0	0	1	1	0	0	0	35	35	0	0	0	9	9	0%
Botkyrka	0	6	1	0	7	0	60	667	0	727	0	59	552	0	611	3%
Salem	0	0	1	0	1	0	0	3 676	0	3 676	0	0	3 046	0	3 046	56%
Haninge	1	12	0	5	18	1 191	15 325	0	442	16 958	1 136	4 036	0	114	5 286	12%
Tyresö	1	5	0	0	6	779	2 439	0	0	3 218	744	2 134	0	0	2 878	42%
Upplands-Bro	0	6	0	0	6	0	1 410	0	0	1 410	0	438	0	0	438	2%
Täby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Danderyd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Sollentuna	0	2	0	1	3	0	1 028	0	2	1 030	0	995	0	0	995	19%
Stockholm	0	1	0	0	1	0	95	0	0	95	0	87	0	0	87	0%
Södertälje	0	9	3	0	12	0	1 580	1 088	0	2 668	0	1 175	906	0	2 081	3%
Nacka	0	4	3	0	7	0	117	970	0	1 087	0	113	845	0	958	10%
Sundbyberg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Solna	0	0	1	0	1	0	0	31	0	31	0	0	31	0	31	2%
Lidingö	0	0	1	1	2	0	0	330	1	331	0	0	275	1	276	9%
Vaxholm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Norrköping	1	37	1	12	51	188	5 996	4 500	318	11 002	73	1 614	4	57	1 748	1%
Sigtuna	0	6	0	1	7	0	384	0	263	647	0	314	0	152	466	1%
Nynäshamn	0	4	2	3	9	0	7 134	620	56	7 810	0	1 847	258	14	2 119	6%
Stockholms län																
(AB)	3 156	14	32	205		2 158	64 609	11 981	1 646	80 394	1 953	20 433	5 977	495	28 858	4%
Håbo	0	6	0	0	6	0	2 205	0	0	2 205	0	1 996	0	0	1 996	14%
Älvkarleby	0	2	0	0	2	0	2 343	0	0	2 343	0	498	0	0	498	2%
Tierp	0	7	0	5	12	0	6 382	0	498	6 880	0	4 620	0	75	4 695	3%
Uppsala	0	18	0	1	19	0	1 841	0	0	1 841	0	1 324	0	0	1 324	1%
Enköping	0	14	0	9	23	0	3 672	0	162	3 834	0	1 611	0	23	1 634	1%
Östhammar	0	16	0	20	36	0	5 914	0	4 232	10 146	0	3 694	0	231	3 925	3%
Uppsala län (C)	0	63	0	35	98	0	22 357	0	4 892	27 249	0	13 743	0	329	14 072	2%
Vingåker	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Gnesta	0	3	0	28	31	0	184	0	182	366	0	139	0	57	196	0%
Nyköping	0	18	0	58	76	0	12 887	0	4 257	17 144	0	4 311	0	565	4 876	3%
Oxelösund	0	0	0	12	12	0	0	0	2 990	2 990	0	0	0	34	34	1%
Flen	0	10	1	63	74	0	442	88	276	806	0	199	88	19	306	0%
Katrineholm	0	8	0	3	11	0	184	0	9	193	0	182	0	0	182	0%
Eskilstuna	0	10	1	6	17	0	4 624	735	97	5 456	0	2 334	548	43	2 925	3%
Strängnäs	0	7	1	5	13	0	814	57	41	911	0	148	57	19	224	0%
Trosa	0	10	1	6	17	0	14 276	1 755	329	16 360	0	2 405	1 343	81	3 829	18%
Södermanlands län																
(D)	0	66	4	181	251	0	33 411	2 635	8 181	44 227	0	9 718	2 036	818	12 572	2%
Ödeshög	0	5	0	0	5	0	1 551	0	0	1 551	0	348	0	0	348	1%
Ydre	0	3	0	7	10	0	261	0	52	313	0	159	0	5	164	0%
Kinda	0	5	0	2	7	0	118	0	19	137	0	96	0	2	98	0%
Boxholm	0	2	0	10	12	0	36	0	33	69	0	33	0	0	33	0%
Åtvidaberg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Finspång	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Valdemarsvik	0	14	0	34	48	0	15 584	0	2 031	17 615	0	4 895	0	346	5 241	7%

Bilaga

Kommun Län	Antal					Totalareal					Landareal					Andel land
	NP	NR	NV	DSO	Alla	NP	NR	NVO	DSO	Alla	NP	NR	NVO	DSO	Alla	
Linköping	0	12	0	1	13	0	1 380	0	3	1 383	0	818	0	0	818	1%
Norrköping	0	10	1	4	15	0	12 487	288	240	13 015	0	1 170	288	20	1 478	1%
Söderköping	0	9	0	18	27	0	3 069	0	7 451	10 520	0	484	0	420	904	1%
Motala	0	5	0	0	5	0	3 733	0	0	3 733	0	678	0	0	678	1%
Vadstena	0	2	0	0	2	0	33	0	0	33	0	33	0	0	33	0%
Mjölby	0	4	1	0	5	0	937	23	0	960	0	336	23	0	359	1%
Östergötlands län																
(E)	0	72	2	76	150	0	39 189	311	9 829	49 329	0	9 050	311	793	10 154	1%
Aneby	0	3	0	0	3	0	134	0	0	134	0	91	0	0	91	0%
Gnosjö	1	1	0	0	2	4 392	0	0	0	4 392	4 191	0	0	0	4 191	10%
Gislaved	0	5	2	0	7	0	450	2 205	0	2 655	0	245	1 565	0	1 810	2%
Vaggeryd	1	2	0	1	4	593	46	0	9	648	566	46	0	1	613	1%
Jönköping	0	15	0	4	19	0	2 941	0	253	3 194	0	2 934	0	80	3 014	2%
Nässjö	0	0	1	5	6	0	0	176	125	301	0	0	161	0	161	0%
Värnamo	1	8	0	2	11	2 865	268	0	43	3 176	2 734	143	0	34	2 911	2%
Sävsjö	0	1	0	0	1	0	5	0	0	5	0	5	0	0	5	0%
Vetlanda	0	8	0	8	16	0	231	0	22	253	0	228	0	1	229	0%
Eksjö	0	4	0	2	6	0	67	0	6	73	0	67	0	0	67	0%
Tranås	0	2	0	3	5	0	519	0	0	519	0	479	0	0	479	1%
Jönköpings län																
(F)	3	49	3	25	80	7 850	4 661	2 381	458	15 350	7 491	4 238	1 726	116	13 571	1%
Uppvidinge	0	5	1	0	6	0	1 177	16	0	1 193	0	1 103	15	0	1 118	1%
Lessebo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Tingsryd	0	11	1	7	19	0	1 941	135	2	2 078	0	436	81	1	518	0%
Älvesta	0	7	0	3	10	0	742	0	96	837	0	481	0	27	508	1%
Älmhult	0	4	0	1	5	0	576	0	0	576	0	255	0	0	255	0%
Markaryd	0	3	0	0	3	0	69	0	0	69	0	64	0	0	64	0%
Växjö	0	8	1	2	11	0	2 456	80	15	2 551	0	907	80	4	991	1%
Ljungby	0	17	0	1	18	0	2 591	0	0	2 591	0	2 040	0	0	2 040	1%
Kronobergs län																
(G)	0	55	3	14	72	0	9 551	231	113	9 895	0	5 286	176	32	5 494	1%
Högsby	0	6	0	0	6	0	149	0	0	149	0	148	0	0	148	0%
Torsås	0	1	0	7	8	0	165	0	67	232	0	43	0	9	52	0%
Mörbylånga	0	14	10	7	31	0	1 349	4 343	806	6 498	0	1 040	4 343	172	5 555	8%
Hultsfred	0	3	0	1	4	0	16	0	320	336	0	16	0	0	16	0%
Mönsterås	0	3	0	3	6	0	3 428	0	44	3 472	0	838	0	11	849	1%
Emmaboda	0	3	0	0	3	0	34	0	0	34	0	34	0	0	34	0%
Kalmar	0	8	0	12	20	0	631	0	1 242	1 873	0	327	0	54	381	0%
Nybro	0	3	0	0	3	0	144	0	0	144	0	144	0	0	144	0%
Oskarshamn	2	11	0	16	29	191	9 822	0	1 611	11 624	66	2 021	0	37	2 124	2%
Västervik	0	24	0	75	99	0	7 844	0	1 455	9 299	0	1 920	0	207	2 127	1%
Vimmerby	1	0	0	0	1	111	0	0	0	111	108	0	0	0	108	0%
Borgholm	0	15	0	7	22	0	1 331	0	616	1 947	0	1 188	0	368	1 556	2%
Kalmar län (H)	3	91	10	128	232	302	24 913	4 343	6 161	35 719	174	7 719	4 343	858	13 094	1%
Gotland	2	54	7	16	79	4 500	69 984	12 305	1 501	88 290	3 638	5 296	12 048	438	21 420	7%
Gotlands län (I)	2	54	7	16	79	4 500	69 984	12 305	1 501	88 290	3 638	5 296	12 048	438	21 420	7%
Olofström	0	4	0	0	4	0	702	0	0	702	0	577	0	0	577	1%
Karlskrona	0	14	1	30	45	0	2 432	65	942	3 439	0	885	37	362	1 284	1%
Ronneby	0	28	0	20	48	0	4 261	0	348	4 609	0	1 713	0	116	1 829	2%
Karlshamn	0	11	1	12	24	0	1 907	900	172	2 979	0	863	780	49	1 692	3%
Sölvesborg	0	6	0	9	15	0	1 344	0	61	1 405	0	1 048	0	20	1 068	6%
Blekinge län (K)	0	63	2	71	136	0	10 646	965	1 523	13 134	0	5 086	817	547	6 450	2%
Östra Göinge	0	2	0	7	9	0	1	0	10	11	0	1	0	0	1	0%
Örkelljunga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Tomelilla	0	7	0	0	7	0	2 469	0	0	2 469	0	2 450	0	0	2 450	6%

Kommun Län	Antal					Totalareal					Landareal					Andel land
	NP	NR	NVO	DSO	Alla	NP	NR	NVO	DSO	Alla	NP	NR	NVO	DSO	Alla	
Bromölla	0	1	1	5	7	0	18	7	70	95	0	17	7	20	44	0%
Osby	0	2	0	4	6	0	63	0	616	679	0	58	0	86	144	0%
Perstorp	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Klippan	0	0	1	0	1	0	0	42	0	42	0	0	42	0	42	0%
Åstorp	0	1	0	0	1	0	3	0	0	3	0	3	0	0	3	0%
Båstad	0	8	0	10	18	0	1 636	0	6 956	8 592	0	1 626	0	888	2 514	12%
Kristianstad	0	15	1	27	43	0	1 119	280	209	1 608	0	974	280	67	1 321	1%
Simrishamn	1	6	0	1	8	302	510	0	32	844	242	507	0	0	749	2%
Ängelholm	0	1	0	2	3	0	3	0	380	383	0	3	0	0	3	0%
Hässleholm	0	2	0	7	9	0	84	0	277	361	0	53	0	81	134	0%
Kristianstads län (L)	1	45	3	63	112	302	5 906	329	8 550	15 087	242	5 692	329	1 142	7 405	1%
Svalöv	0	4	0	0	4	0	475	0	0	475	0	469	0	0	469	1%
Staffanstorps	0	1	0	0	1	0	6	0	0	6	0	2	0	0	2	0%
Burlöv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Vellinge	0	13	0	0	13	0	43 352	0	0	43 352	0	995	0	0	995	7%
Bjuv	0	2	1	0	3	0	74	72	0	146	0	74	70	0	144	1%
Kävlinge	0	4	0	0	4	0	896	0	0	896	0	556	0	0	556	4%
Lomma	0	2	0	0	2	0	186	0	0	186	0	49	0	0	49	1%
Svedala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Skurup	0	4	1	0	5	0	59	19	0	78	0	56	15	0	71	0%
Sjöbo	0	5	0	0	5	0	946	0	0	946	0	946	0	0	946	2%
Hörby	0	5	0	1	6	0	1 174	0	11	1 185	0	573	0	11	584	1%
Höör	0	10	0	0	10	0	357	0	0	357	0	357	0	0	357	1%
Malmö	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Lund	1	19	1	1	22	36	3 301	4 482	600	8 419	36	3 273	4 298	600	8 207	19%
Landskrona	0	4	1	1	6	0	357	662	0	1 019	0	245	662	0	907	6%
Helsingborg	0	10	0	0	10	0	504	0	0	504	0	345	0	0	345	1%
Höganäs	0	11	0	1	12	0	1 622	0	10	1 632	0	1 245	0	2	1 247	9%
Eslöv	0	4	0	0	4	0	75	0	0	75	0	71	0	0	71	0%
Ystad	0	8	0	0	8	0	1 364	0	0	1 364	0	1 084	0	0	1 084	3%
Trelleborg	0	1	0	0	1	0	22	0	0	22	0	22	0	0	22	0%
Malmöhus län (M)	1	107	4	4	116	36	54 770	5 235	621	60 662	36	10 362	5 045	613	16 056	3%
Hylte	0	8	1	3	12	0	867	40	33	940	0	166	40	4	210	0%
Halmstad	0	33	1	3	37	0	2 406	0	112	2 518	0	2 038	0	112	2 150	2%
Laholm	0	14	0	0	14	0	944	0	0	944	0	942	0	0	942	1%
Falkenberg	0	20	1	3	24	0	1 062	970	18	2 050	0	741	440	2	1 183	1%
Varberg	0	21	1	9	31	0	1 493	2 200	161	3 854	0	988	250	56	1 294	1%
Kungsbacka	0	14	2	12	28	0	3 829	2 080	238	6 147	0	2 900	830	20	3 750	6%
Hallands län (N)	0	110	6	30	146	0	10 600	5 290	562	16 452	0	7 775	1 560	194	9 529	2%
Härryda	0	3	0	0	3	0	259	0	0	259	0	675	0	0	675	3%
Partille	0	1	0	0	1	0	400	0	0	400	0	395	0	0	395	7%
Öckerö	0	1	1	5	7	0	394	528	74	996	0	159	126	26	311	12%
Stenungsund	0	5	1	1	7	0	639	2 136	7	2 782	0	359	389	4	752	3%
Tjörn	0	3	3	3	9	0	3 838	4 544	240	8 622	0	210	1 123	86	1 419	8%
Orust	0	9	2	3	14	0	4 052	3 807	160	8 019	0	2 167	1 057	55	3 279	8%
Sotenäs	0	4	3	4	11	0	1 157	307	230	1 694	0	805	185	65	1 055	8%
Munkedal	0	9	1	1	11	0	2 028	4 330	92	6 450	0	1 834	2 516	52	4 402	7%
Tanum	0	18	2	14	34	0	3 617	5 061	2 287	10 965	0	1 826	1 572	267	3 665	4%
Göteborg	0	11	1	12	24	0	9 661	197	241	10 099	0	3 255	68	73	3 396	8%
Möln dal	0	4	0	0	4	0	1 980	0	0	1 980	0	1 904	0	0	1 904	13%
Kungälv	0	14	1	12	27	0	5 427	422	474	6 323	0	2 132	102	130	2 364	6%
Lysekil	0	7	3	15	25	0	637	26 680	729	28 046	0	474	5 251	230	5 954	28%
Uddevalla	0	21	3	3	27	0	1 275	9 033	85	10 393	0	1 042	3 991	72	5 105	8%

Bilaga

Kommun Län	Antal					Totalareal					Landareal					Andel land
	NP	NR	NVO	DSO	Alla	NP	NR	NVO	DSO	Alla	NP	NR	NVO	DSO	Alla	
Strömstad	0	10	2	13	25	0	3 260	398	1 397	5 055	0	1 469	174	114	1 757	4%
Göteborgs och																
Bohus län (O)	0	120	23	86	229	0	38 624	57 443	6 016	102 083	0	18 706	16 553	1 174	36 433	7%
Dals-Ed	1	4	0	5	10	2 909	656	0	58	3 623	2 722	656	0	4	3 382	5%
Färgelanda	0	1	0	0	1	0	47	0	0	47	0	47	0	0	47	0%
Ale	0	3	0	0	3	0	383	0	0	383	0	309	0	0	309	1%
Lerum	0	2	0	0	2	0	79	0	0	79	0	63	0	0	63	0%
Vårgårda	0	3	1	1	5	0	623	37	3	663	0	621	37	0	658	2%
Bollebygd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Tranemo	0	4	0	2	6	0	1 458	0	53	1 511	0	1 454	0	49	1 503	2%
Bengtstors	0	5	0	5	10	0	226	0	109	335	0	215	0	14	229	0%
Mellerud	0	3	0	1	4	0	201	0	210	411	0	192	0	12	204	0%
Lilla Edet	0	2	0	0	2	0	433	0	0	433	0	385	0	0	385	1%
Mark	0	3	0	6	9	0	184	0	23	207	0	176	0	4	180	0%
Svenljunga	0	4	1	4	9	0	15	3 117	68	3 200	0	11	1 793	9	1 813	2%
Herrljunga	0	1	0	1	2	0	40	0	11	51	0	40	0	2	42	0%
Vänersborg	0	6	1	7	14	0	1 142	4 096	167	5 404	0	1 000	3 961	105	5 065	8%
Trollhättan	0	3	1	0	4	0	205	4	0	210	0	153	4	0	158	0%
Alingsås	0	9	1	12	22	0	365	2	33	400	0	91	2	9	102	0%
Borås	0	6	1	4	11	0	82	8	17	107	0	77	8	0	85	0%
Ulricehamn	0	6	0	2	8	0	1 592	0	9	1 601	0	1 571	0	9	1 580	2%
Åmål	0	5	0	0	5	0	1 617	0	0	1 617	0	873	0	0	873	2%
Älvsborgs län (P)	1	70	6	50	127	2 909	9 348	7 264	761	20 282	2 722	7 934	5 805	217	16 678	1%
Grästorps	0	3	1	1	5	0	245	2 035	6	2 286	0	245	2 025	6	2 276	9%
Essunga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Mullsjö	0	1	1	4	6	0	35	197	42	274	0	35	197	24	256	1%
Habo	0	6	1	1	8	0	2 529	215	189	2 932	0	2 376	215	129	2 720	8%
Karlsborg	1	3	2	2	8	389	204	103	4	700	349	182	82	0	613	1%
Gullspång	0	4	0	3	7	0	702	0	142	844	0	158	0	69	227	1%
Vara	0	4	0	0	4	0	62	0	0	62	0	62	0	0	62	0%
Götene	0	8	1	0	9	0	401	6 655	0	7 056	0	399	6 655	0	7 054	17%
Tibro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Töreboda	0	1	1	2	4	0	16	241	24	281	0	16	160	4	180	0%
Mariestad	1	9	3	8	21	2 400	1 092	2 998	22	6 512	315	292	699	2	1 308	2%
Lidköping	0	7	3	16	26	0	48	6 815	359	7 222	0	47	1 038	53	1 138	2%
Skara	0	11	0	1	12	0	2 024	0	1 635	3 660	0	1 574	0	1 629	3 203	7%
Skövde	0	17	1	3	21	0	630	671	18	1 319	0	629	444	9	1 082	2%
Hjo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Tidaholm	0	5	1	2	8	0	3 065	79	29	3 173	0	2 921	79	6	3 006	6%
Falköping	0	25	0	1	26	0	1 467	0	1 965	3 432	0	1 465	0	1 956	3 421	3%
Skaraborgs län																
(R)	2	104	15	44	165	2 789	12 520	20 008	4 435	39 752	664	10 401	11 593	3 887	26 545	3%
Kil	0	1	0	1	2	0	4	0	3	7	0	4	0	0	4	0%
Eda	0	1	0	0	1	0	22	0	0	22	0	20	0	0	20	0%
Torsby	0	9	0	0	9	0	2 280	0	0	2 280	0	2 271	0	0	2 271	1%
Storfors	0	1	0	6	7	0	51	0	19	70	0	30	0	1	31	0%
Hammarö	0	1	0	1	2	0	4 408	0	11	4 419	0	218	0	11	229	4%
Munkfors	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Forshaga	0	2	0	0	2	0	135	0	0	135	0	80	0	0	80	0%
Grums	0	2	0	0	2	0	481	0	0	481	0	45	0	0	45	0%
Årjäng	0	2	0	20	22	0	7 163	0	85	7 248	0	6 668	0	4	6 672	5%
Sunne	0	4	0	2	6	0	61	0	430	491	0	61	0	90	151	0%
Karlstad	0	10	1	0	11	0	11 285	2 188	0	13 472	0	1 838	2 159	0	3 997	3%
Kristinehamn	0	4	0	4	8	0	17 249	0	14	17 263	0	1 586	0	1	1 587	2%
Filipstad	0	6	1	0	7	0	706	7 844	0	8 550	0	682	6 521	0	7 203	5%

Kommun Län	Antal					Totalareal					Landareal					Andel land
	NP	NR	NVO	DSO	Alla	NP	NR	NVO	DSO	Alla	NP	NR	NVO	DSO	Alla	
Hagfors	0	1	1	0	2	0	82	1 368	0	1 450	0	82	1 320	0	1 402	1%
Arvika	0	4	0	1	5	0	21 263	0	5	21 268	0	19 650	0	0	19 650	12%
Säffle	0	8	0	3	11	0	23 782	0	108	23 890	0	1 547	0	30	1 577	1%
Värmlandslän																
(S)	0	56	3	38	97	0	88 972	11 400	675	101 047	0	34 782	10 000	137	44 919	3%
Lekeberg	0	4	0	0	4	0	123	0	0	123	0	116	0	0	116	0%
Laxå	1	4	0	0	5	963	455	0	0	1 419	866	453	0	0	1 319	2%
Hallsberg	0	9	0	0	9	0	243	0	0	243	0	234	0	0	234	0%
Degerfors	0	4	0	0	4	0	304	0	0	304	0	303	0	0	303	1%
Hällefors	0	5	0	0	5	0	534	0	0	534	0	533	0	0	533	1%
Ljusnarsberg	0	1	1	0	2	0	3	2 612	0	2 615	0	2	2 383	0	2 385	4%
Örebro	1	16	0	1	18	111	1 304	0	230	1 645	111	1 033	0	110	1 254	1%
Kumla	0	2	0	0	2	0	84	0	0	84	0	76	0	0	76	0%
Askersund	0	7	0	1	8	0	2 594	0	1	2 595	0	844	0	0	844	1%
Karlskoga	0	5	0	0	5	0	443	0	0	443	0	347	0	0	347	1%
Nora	0	5	0	0	5	0	250	0	0	250	0	226	0	0	226	0%
Lindesberg	0	6	1	0	7	0	542	12 188	0	12 730	0	531	11 117	0	11 648	8%
Örebro län (T)	2	68	2	2	74	1 074	6 879	14 800	231	22 984	977	4 698	13 500	110	19 285	2%
Skinnskatteberg	0	6	1	0	7	0	491	8 081	0	8 572	0	391	7 524	0	7 915	12%
Surahammar	0	4	0	0	4	0	453	0	0	453	0	373	0	0	373	1%
Heby	0	13	0	7	20	0	5 698	0	412	6 110	0	3 405	0	394	3 800	3%
Kungsör	0	7	0	1	8	0	115	0	31	146	0	75	0	0	75	0%
Hallstahammar	0	7	0	0	7	0	2 074	0	0	2 074	0	1 037	0	0	1 037	6%
Norberg	0	9	0	0	9	0	177	0	0	177	0	177	0	0	177	0%
Västerås	0	18	0	6	24	0	15 540	0	18	15 558	0	5 547	0	1	5 548	6%
Sala	0	7	0	2	9	0	859	0	63	922	0	754	0	56	809	1%
Fagersta	0	2	1	0	3	0	19	619	0	638	0	19	576	0	595	2%
Köping	0	4	0	1	5	0	282	0	4	286	0	233	0	0	233	0%
Arboga	0	4	0	0	4	0	41	0	0	41	0	41	0	0	41	0%
Västmanlandslän																
(U)	0	81	2	17	100	0	25 749	8 700	528	34 977	0	12 052	8 100	451	20 603	3%
Vansbro	0	6	0	0	6	0	772	0	0	772	0	722	0	0	722	0%
Malung	0	6	0	0	6	0	5 729	0	0	5 729	0	5 649	0	0	5 649	1%
Gagnef	0	3	0	0	3	0	72	0	0	72	0	72	0	0	72	0%
Leksand	0	6	0	0	6	0	162	0	0	162	0	100	0	0	100	0%
Rättvik	0	6	1	0	7	0	550	0	0	550	0	546	0	0	546	0%
Orsa	0	5	0	0	5	0	1 249	0	0	1 249	0	1 197	0	0	1 197	1%
Älvdalen	1	34	0	4	39	1 615	189 154	0	120	190 889	1 613	184 118	0	80	185 811	27%
Smedjebacken	0	5	1	0	6	0	142	25 000	0	25 142	0	135	23 000	0	23 135	24%
Mora	0	13	1	0	14	0	5 630	47	0	5 677	0	5 555	47	0	5 602	2%
Falun	0	6	1	0	7	0	811	7	0	818	0	811	7	0	818	0%
Borlänge	0	11	0	0	11	0	1 481	0	0	1 481	0	1 325	0	0	1 325	2%
Säter	0	4	0	2	6	0	203	0	2	205	0	190	0	2	192	0%
Hedemora	0	8	0	0	8	0	404	0	0	404	0	336	0	0	336	0%
Avesta	0	6	0	0	6	0	132	0	0	132	0	115	0	0	115	0%
Ludvika	0	3	1	2	6	0	221	224	32	477	0	221	83	17	321	0%
Kopparbergs län																
(W)	1	122	5	8	136	1 615	206 712	25 278	154	233 759	1 613	201 092	23 137	99	225 941	8%
Ockelbo	0	0	0	1	1	0	0	0	4	4	0	0	0	0	0	0%
Hofors	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Ovanåker	0	0	1	0	1	0	0	318	0	318	0	0	91	0	91	0%
Nordanstig	0	7	1	3	11	0	1 180	45	1 300	2 525	0	486	21	0	507	0%
Ljusdal	2	7	4	1	14	28	631	1 007	0	1 666	28	614	520	0	1 162	0%
Gävle	0	20	3	15	38	0	5 148	1 544	606	7 298	0	2 343	916	9	3 268	2%
Sandviken	0	6	0	1	7	0	2 694	0	0	2 694	0	1 594	0	0	1 594	1%
Söderhamn	0	4	1	0	5	0	2 294	350	0	2 644	0	551	160	0	711	1%
Bollnäs	0	1	1	0	2	0	0	44	0	44	0	0	44	0	44	0%
Hudiksvall	0	12	2	5	19	0	3 166	3 770	686	7 622	0	1 418	1 475	37	2 930	1%

Kommun Län	Antal					Totalareal					Landareal					Andel land
	NP	NR	NV	DSO	Alla	NP	NR	NVO	DSO	Alla	NP	NR	NVO	DSO	Alla	
Gävleborgs län																
(X)	2	57	13	26	98	28	15 112	7 079	2 596	24 815	28	7 006	3 227	46	10 307	1%
Ånge	0	4	0	0	4	0	3 035	0	0	3 035	0	2 553	0	0	2 553	1%
Timrå	0	2	0	1	3	0	426	0	7	433	0	377	0	7	384	0%
Härnösand	0	3	0	2	5	0	292	0	1	293	0	202	0	1	203	0%
Sundsvall	0	13	1	2	16	0	1 217	220	5	1 442	0	1 028	220	5	1 253	0%
Kramfors	1	15	1	3	20	122	1 583	6 000	8	7 713	122	1 296	5 500	8	6 926	4%
Sollefteå	0	11	0	1	12	0	1 590	0	100	1 690	0	1 388	0	89	1 477	0%
Örnsköldsvik	1	20	1	8	30	2 828	5 557	621	178	9 184	2 528	3 018	243	114	5 903	1%
Västernorrlands län																
(Y)	2	68	3	17	90	2 950	13 700	6 841	299	23 790	2 650	9 862	5 963	224	18 699	1%
Ragunda	0	3	0	0	3	0	137	0	0	137	0	131	0	0	131	0%
Bräcke	0	4	0	0	4	0	61	0	0	61	0	61	0	0	61	0%
Krokoms	0	4	0	3	7	0	105 801	0	159	105 960	0	98 361	0	33	98 394	16%
Strömsund	0	8	0	0	8	0	75 967	0	0	75 967	0	70 511	0	0	70 511	7%
Åre	0	5	0	6	11	0	179 879	0	1 342	181 221	0	175 956	0	1 012	176 968	24%
Berg	0	2	0	1	3	0	116	0	110	226	0	116	0	0	116	0%
Härjedalen	1	6	0	3	10	10 440	50 248	0	69	60 757	10 400	42 048	0	69	52 517	5%
Östersund	0	6	1	1	8	0	1 099	270	75	1 444	0	453	265	0	718	0%
Jämtlands län (Z)	1	38	1	14	54	10 440	413 308	270	1 755	425 773	10 400	387 637	265	1 114	399 416	8%
Nordmaling	0	5	0	0	5	0	5 658	0	0	5 658	0	1 169	0	0	1 169	1%
Bjurholm	0	1	0	0	1	0	27	0	0	27	0	27	0	0	27	0%
Vindeln	0	3	2	0	5	0	191	22	0	213	0	156	22	0	178	0%
Robertsfors	0	4	0	0	4	0	1 288	0	0	1 288	0	612	0	0	612	0%
Norsjö	0	4	0	0	4	0	392	0	0	392	0	328	0	0	328	0%
Malå	0	2	0	0	2	0	146	0	0	146	0	140	0	0	140	0%
Storuman	0	3	0	0	3	0	147 164	0	0	147 164	0	140 885	0	0	140 885	19%
Sorsele	0	4	0	1	5	0	408 532	0	1 010	409 542	0	391 154	0	860	392 014	52%
Dorotea	0	4	0	0	4	0	32 975	0	0	32 975	0	32 104	0	0	32 104	11%
Vännäs	0	2	0	0	2	0	303	0	0	303	0	194	0	0	194	0%
Vilhelmina	0	10	0	0	10	0	111 617	0	0	111 617	0	105 726	0	0	105 726	13%
Åsele	1	1	0	0	2	1 130	122	0	0	1 252	1 095	122	0	0	1 217	0%
Umeå	0	8	2	1	11	0	32 270	655	415	33 340	0	3 298	175	415	3 888	2%
Lycksele	0	9	0	0	9	0	2 237	0	0	2 237	0	2 100	0	0	2 100	0%
Skellefteå	0	10	2	0	12	0	4 326	12	0	4 338	0	3 149	12	0	3 161	0%
Västerbottens län																
(AC)	1	70	6	2	79	1 130	747 248	689	1 425	750 492	1 095	681 164	209	1 275	683 743	12%
Arvidsjaur	0	2	0	0	2	0	4 372	0	0	4 372	0	4 334	0	0	4 334	1%
Arjeplog	1	13	0	1	15	15 340	90 860	0	44 010	150 210	13 998	78 227	0	44 000	136 225	11%
Jokkmokk	5	9	0	0	14	467 863	230 491	0	0	698 354	428 058	199 704	0	0	627 762	35%
Övertorneå	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Kalix	0	7	0	3	10	0	2 657	0	104	2 761	0	484	0	15	499	0%
Övertorneå	0	2	0	0	2	0	290	0	0	290	0	290	0	0	290	0%
Pajala	0	3	0	5	8	0	8 496	0	291	8 787	0	8 239	0	153	8 392	1%
Gällivare	3	9	0	12	24	104 677	364 533	0	121	469 331	98 722	353 145	0	11	451 878	28%
Älvsbyn	0	3	0	0	3	0	596	0	0	596	0	553	0	0	553	0%
Luleå	0	6	1	10	17	0	8 156	538	1 294	9 988	0	1 531	523	322	2 376	1%
Piteå	0	2	1	9	12	0	2 949	145	268	3 362	0	328	145	53	526	0%
Boden	0	4	0	2	6	0	91	0	246	337	0	91	0	51	142	0%
Haparanda	1	5	0	2	8	6 000	4 585	0	215	10 800	770	667	0	170	1 607	2%
Kiruna	3	9	0	17	29	10 330	102 179	0	1 933	114 442	9 459	99 110	0	711	109 280	6%
Norrbottens län																
(BD)	13	74	2	61	150	604 210	820 255	683	48 482	1 473 630	551 007	746 703	668	45 486	1 343 864	14%
SVERIGE																
	38	1 139	3 076			2 749 024		111 394		584 690		133 388		3 005 108	7%	
	859	1 040	642 293				206 461		3 709 172		2 226 435		60 595			